

ISSN 1407-9821

ZINĀS

Dome aicina Līvānu sabiedrību novērtēt līdzcilvēkus

Līdz 15. oktobrim ikviens Līvānu novada uzņēmums un iestāde, kā arī vismaz trīs iedzīvotāji var izvirzīt kandidātus Līvānu novada domes atzinības raksta saņemšanai, ko paredzēts pasniegt Latvijas Republikas proklamēšanas dienai veltītajā pasākumā.

Pašvaldības atzinības raksta pasniegšanai jau otro gadu pēc kārtas pretendētus izvirza Līvānu novada sabiedrība, tādējādi ikvienam ir iespēja pateikties un godināt kādu sabiedrībā vairāk vai mazāk pazīstamu cilvēku, kas ar savu darbību devis ieguldījumu Līvānu novada attīstībā, kā arī nesis Līvānu vārdu pasaulē.

Pieteikumā jānorāda: pretendenta vārds, uzvārds, dzīves vieta, nodarbošanās, kā arī pamatojums atbalsta piešķiršanai. Pieteikumi tiek gaidīti Līvānu novada domē, Rožupes vai Turku pagasta pārvaldē līdz šī gada 15. oktobrim.

Uzņēmēji cer uz atbalstu grantu shēmai

8. oktobrī notikušajā Preiļu rajona padomes ārkārtas sēdē piešķirtas prioritātes desmit projektiem, kuri tiks iesniegti izskatīšanai Valsts reģionālajā attīstības aģentūrā grantu shēmai «Atbalsts ieguldījumiem uzņēmumu attīstībai īpaši atbalstāmajās teritorijās».

Starp projektu iesniedzējiem ir vairākas zemnieku saimniecības. Saimniecība «Olīts» no Preiļu novada plāno galdniecības ceha modernizāciju koksnes dziļākas pārstrādes produktu un izstrādājumu ražošanai, radot piecas jaunas darba vietas. Otra Preiļu novada zemnieku saimniecība «Korsikova» iecerējusi izveidot atpūtas centru, piedāvājot divas jaunas darba vietas, bet «Ivanānu mājas» no Stabulnieku pagasta cer uz atbalstu saimnieciskās darbības dažādošanai. Lauku tūrisma pakalpojumu paplašināšana gaidāma arī Vārkavas novada zemnieku saimniecībā «Salenieki».

Projektus sagatavojuši arī vairāki individuālie uzņēmumi. «Pārsla» Stabulnieku pagastā cer uz atbalstu Pastaru vēdzimnavu atjaunošanā, bet bāzi aktīvai atpūtai grib iekārtot «Kantoris 03» (Stabulnieku pagasts).

Perspektīvi ir arī citi projekti – tehnikas remonta un tehniskās apkopes stacijas izveide (SIA «Lauku tehnika» Preiļu novadā), autocentra darbības uzlabošana (SIA «VICARS» Riebiņu pagastā), bezatkritumu tehnoloģiju ieviešana kokapstrādē (SIA «Everss V» Riebiņu pagastā) un polietilēna izstrādājumu ražošana (SIA «3K» Līvānu novadā).

80 gadu jubileju svinēs dzimtajā pusē

Savā dzimtajā pusē – Vārkavas pagastā – savu 80 gadu jubileju svinēs Mīnsterē dzīvojošais latgaļu rakstnieks Alberts Spogis. Jubilāra vārds saistīts gan ar izdevējdarbību, gan ar Mīnsteres latviešu ģimnāzijas dibināšanu un pastāvēšanu, gan ar sabiedriskām aktivitātēm. Alberts Spogis ir vairāku dzejoļu grāmatu autors. Pēc neatkarības atgūšanas bieži ciemojies Latvijā, kur dzīvo viņa radi, iesaistījies vietējā kultūras dzīvē, taču pēdējā laikā lielās gadu nastas dēļ šīs vizītes kļuva retākas. Alberta Spoga 80 gadu oficiālais jubilejas svinības notiks arī Rīgā, bet novadnieki ar viņu varēs tikties 20. oktobrī pulksten 15.00 Vārkavas tautas namā. Vārkavas pamatskolas un apkārtnējo skolu skolēni sagatavojuši literāru kompozīciju no literāta darbiem, ciemos būs aicināta arī mūziķe Agita Kaužēna.

Iepriekšējā reize, kad vārkavieši varēja tikties ar Albertu Spogi, bija saistīta ar viņa piektās dzejoļu grāmatas prezentāciju.

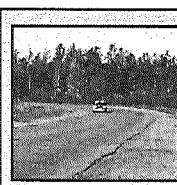
Par siltumenerģijas tarifiem Preiļos.

▶ 4. lpp.

Darījumi piena kvotu sistēmā.

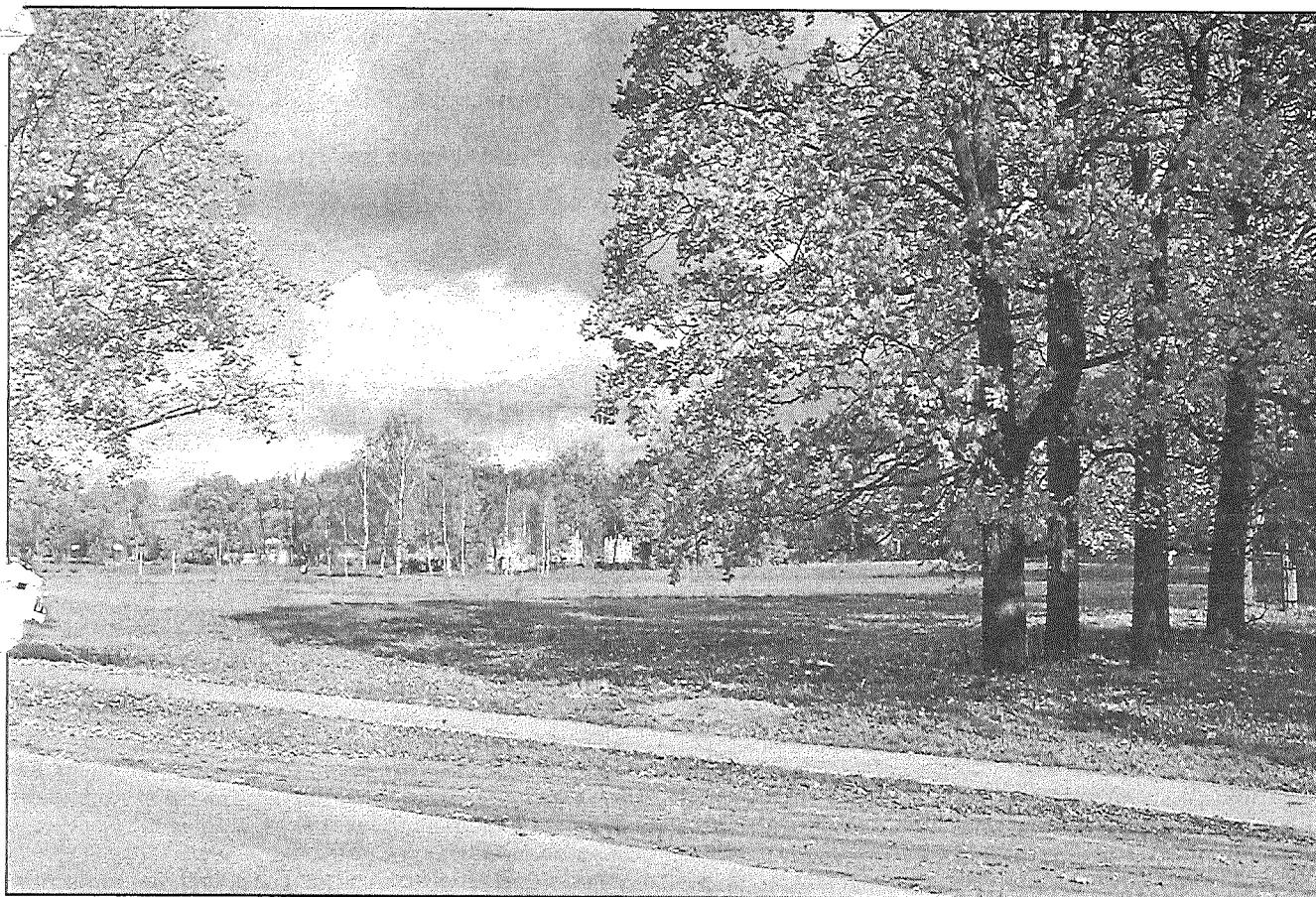
▶ 5. lpp.

Dzērājiem bez tiesībām konfiscēs automašīnas.

▶ 10. lpp.

Par ko balsosim, — par ainavu, futbola laukumu vai veikalu?

● Vai Preiļu sabiedrība teiks «jā» šīs ainavas saglabāšanai Preiļu parka dienvidrietumu pusē, vai arī atbalstīs idejas par tūrisma, atpūtas, sporta kompleksu ierīkošanu šajā vietā? To rādīs tuvākā nākotne. Foto: M.Rukosjuvs

Ainaviski pievilcīgs zemes gabals, kas stiepjas gar Daugavpils ielas malu no ūdenskrātuves un vecā stāļa drupām līdz Mehanizatoru ielai ar simtgadīgu koku aleju pa vidu, jau tuvāko desmit gadu laikā būtiski mainīs savu izskatu. Tomēr Preiļu novada domes priekšsēdētāja vietnieks Vladimirs Ivanovs vietējo sabiedrību mierina, — zeme šajā teritorijā, ko preiļieši iecienījuši gan kā patīkamu vietu neorganizētai atpūtai brīvā dabā (teritorijā no slūžām līdz alejai), gan izmanto mazdārziņu ierīkošanai (no alejas līdz Mehanizatoru ielai) netiks piešķirta individuālā lietošanā, bet joprojām būs izmantojama visas sabiedrības interesēs. Šī platība ir visai kārdinoša no da-

žādiem viedokļiem – tuvu centram, blakus labi iekārtota galvenā iela, ūdenstilpne, tāpēc jau patlaban novada domē saņemti divi iesniegumi no juridiskām personām zemes apsaimniekošanai. Tajā pašā laikā arī pašvaldība nav zaudējusi cerību par investīciju piešķiršanu visa kompleksa – Preiļu parka ar muižas ēkām un tam pieguļošās teritorijas atjaunošanas projektam.

Preiļu novada dome jau 2002. gada uzsāka pašvaldības teritorijas attīstības plāna izstrādāšanu, kam tika piešķirta valsts mērķdotācija 5000 latu apmērā, kā arī pašvaldības līdzfinansējums 2000 latu apmērā. Arī iedzīvotāji tika aicināti izteikt savu viedokli, taču, kā atzīst Vladimirs Ivanovs, kas vadīja at-

stīstības plāna izstrādāšanas darba grupu, aktivitāte bija zema. Interesi par novada teritorijas plānošanu izrādīja ne vairāk kā divdesmit iedzīvotāji, kas nav pat viens procents no kopējā iedzīvotāju skaita novadā.

2003. gada decembrī tika pieņemts novada domes lēmums kā saistošie noteikumi «Par Preiļu novada teritoriālo plānojumu». Novada teritoriālā attīstība saplānota līdz 2014. gadam. Reizē izstrādāta Preiļu novada attīstības programma, kas būs spēkā līdz 2015. gadam.

Preiļu novada attīstības plānojumā atspoguļota gan pašvaldības līdzfinansējums 2000 latu apmērā, gan arī perspektīvā paredzētās izmaiņas Preiļos, Aizkalnes un Preiļu pagastu centros. Mīnētais novada do-

mes lēmums ir saistošs visām fiziskām un juridiskām personām, kura īpašumā, lietošanā, valdījumā vai apsaimniekošanā ir nekustamais īpašums. Jaunajā plānojumā paredzēta pilsētas robežu paplašināšana, pievienojot apkārtnējās teritorijas, kas izmainītu arī nekustamā īpašuma nodokļa lielumu pievienotajās platībās.

Atsevišķi analizējot mazstāvu individuālo dzīvojamu namu apbūves rajonu, kas Preiļos galvenokārt arī veido pilsētu centru, Vladimirs Ivanovs uzsvēra, ka uzņēmēji izrāda lielu interesi par iespējām centrā vai tā tuvumā uzbūvēt veikalu vai darījumu iestādi.

Turpinājums 4. lappusē.

NACIONĀLĀS ZIŅAS

Krievijas iedzīvotāji negatīvi noskaņoti pret laulībām ar latviešiem un igauņiem

Daudziem Krievijas iedzīvotājiem ir visai negatīva attieksme pret savu radnieku precībām ar latviešiem vai igauņiem, liecina Krievijas laikraksta «Izvestija» pasūtītā sabiedriskās domas pētījuma dati. Uz jautājumu, kā jūs attiektos pret savu tuvu radnieka precībām ar latviešu vai igauņiem, 36% aptaujāto norādīja, ka šādas laulības vērtētu negatīvi, 31% norādījuši, ka viņu attieksme būtu neitrāla, savukārt 33% uz šādām precībām raudzītos pozitīvi. Visnegatīvākā attieksme Krievijas iedzīvotājiem ir pret čečenu tautības pārstāvju uzņemšanu savā ģimenē — 65% atbildēja, ka šādas laulības vērtētu negatīvi. Savukārt 54% aptaujāto bijuši kritiski noskaņoti pret kāzām ar kazaku, tadžiku vai uzbeķu. Pozitīvi par meitas, dēla vai mazbērnu precībām ar čečenu izteicās tikai 2% maskaviešu. 41% respondentu pozitīvi izteicās par precībām ar amerikāņiem, vāciešiem vai frančiem, bet 38% — par precībām ar ebrejiem.

Par 35% palielinājies ārvalstnieku pavadīto nakšu skaits Latvijas lauku tūrisma mītnēs

Šā gada pirmajos deviņos mēnešos par 35% palielinājies ārvalstnieku pavadīto nakšu skaits Latvijas lauku tūrisma mītnēs, salīdzinot ar analogo laika posmu pagājušā gadā, informēja Latvijas Lauku tūrisma asociācijas «Lauku ceļotājs» marketinga speciāliste Agnese Jakoviča. Vasaras sezonā vispieprasītākās bijušas nelielas atsevišķas brīvdienu mājas ūdens tuvumā nelielam skaitam cilvēku. Pieprasītas bijušas arī dažādas aktīvās atpūtas iespējas — sporta spēles, makšķerēšana un citas. Tomēr visvairāk ārvalstu tūristi vēlējušies tīru dabu, klusumu, mieru un tradicionālu ēdienu. Latvijas lauku tūrisma mītnes visbiežāk apmeklējuši tūristi no Vācijas, Francijas, Somijas, Zviedrijas, Dānijas un Lielbritānijas. Kā liecina «Lauku ceļotāja» šogad veiktā ārvalstu tūristu aptauja, lielāko daļu ārvalstnieku — 71% tūristu — Baltijā piesaista skaistā neskartā daba. Aptuveni puse — 53% — ārvalstnieku, uzskata, ka Baltiju pievilcīgu kā tūrisma galamērķi dara izdevīgas cenas. Gandrīz puse — 48% — tūristu uzskata, ka Baltiju apmeklēt rosina bagāts kultūrvēsturiskais mantojums. 38% ārvalstu tūristu norādījuši, ka Baltijā ir interesantas tradīcijas, bet 33% ārzemnieku norādījuši, ka šis reģions ir jauns eksotisks galamērķis. Tikai 10% tūristu atzīnusi, ka Baltiju padara interesantu ar PSRS saistītā pagātne vai tās iestāšanās Eiropas Savienībā.

Panākta vienošanās par transportlīdzekļa vadītāja apliecību standartu ES

Pagājušajā nedēļā Eiropas Savienības transporta ministri, tiekoties Luksemburgā, panāca vienošanos par bankas kartes izmēra transportlīdzekļa vadītāja apliecības ieviešanu visās 25 ES dalībvalstīs. Vienošanās panākta, kad tika noregulēti pēdējie jautājumi, arī par gados vecāku cilvēku vadītāja apliecību derīguma termiņu un regulārajām veselības pārbaudēm. Vecās apliecības nebūs obligāti jāapmaina pret jaunajām, bet tās tiks izsniegtas tuvākajos gados jaunajiem transportlīdzekļa vadītājiem un pēc sākotnējā sešu gadu perioda būs automātiski jāapmaina ik pēc desmit gadiem. Lai apmainītu apliecības, eksāmeni nebūs jākārt. Ieviešot jaunas transportlīdzekļa vadītāja apliecības, Eiropas Komisija vēlas uzlabot satiksmes drošību un novērst apliecību viltosānu. Standarta dokuments atvieglos pārvietošanos no vienas valsts uz citu. Patlaban lietošanā ir vairāk nekā 110 dažādu transportlīdzekļa vadītāja apliecību, kas rada kontroles problēmas visā ES. Ziņas sagatavoja T.Elste

NOVADNIEKS

Redaktore Tamāra Elste

Pasūtījuma indekss 3033.

Reģistrācijas apliecība nr. 000701018.

Izdevējs — SIA «Novadnieks. Redakcija».

Redakcijas adrese: Brīvības ielā 14, Preiļi, LV-5301.

Elektroniskais pasts: novadnieks@axel.lv

Tālr. 1-53-07056, mob. tel. 9410288 (redaktorei),

1-53-07057 (reklāmas un sludinājumu pieņemšana),

1-53-07058, 1-53-07059 (žurnālistiem). Fakss 1-53-07057.

Par sludinājumu saturu atbild to iesniedzējs.

Laikrakstā publicētie materiāli ne vienmēr atspoguļo redakcijas viedokli.

Pārpublicējot atsauce uz «Novadnieku» obligāta.

Laikraksts iespiests SIA «Latgales drukā» Rēzeknē.

Mājas lapa internetā: www.novadnieks.lv

Laikraksts iznāk astoņas reizes mēnesī

(otrdien, piektdien).

INFORMĀCIJA

Baltijas valstu konference par energoefektivitātes jautājumiem

No 7. — 8. oktobrim Rīgā, Latvijas Zinātņu akadēmijā notika starptautiska Baltijas valstu konference «Energoefektivitātes mājoklis Baltijā». Konferencē piedalījās Latvijas, Lietuvas, Igaunijas, Polijas, kā arī Vācijas, Austrijas, Anglijas un Nīderlandes pārstāvji un viesi no Briseles. Speciālisti dalījās pieredzē, kā energoefektīvi saimniekot pilsētās, kas visās trijās Baltijas valstīs no okupācijas laikiem ir saņēmušas mantojumā novecojušu, energoefektīvu dzīvojamu fondu.

Konferencē piedalījās un savu viedokli par dzirdēto «Novadniekam» izteica Preiļi rajona padomes attīstības plānošanas nodaļas galvenais speciālists Aivars Pizelis.

— Latvijā praktiski viss dzīvojamais fonds būvēts padomju gados. Tas nozīmē, ka gan mājas, gan apkures sistēma tajās ir energoneefektīva, ir daudz siltuma zudumu. Īpaši aktualizējies šī problēma ir pašlaik, kad par to sakarā ar globālo sasīšanu runā arī starptautiskā mērogā. Konferencē pārrunāto jautājumu nozīmību pastiprināja arī Ministru prezidenta Induļa Emša vēstule, kurā viņš uzsvēra, ka globālo sasīšanu pēdējos 50 gados izraisījuši galvenokārt cilvēku darbība.

Īpaši pieaugušas siltumnīcas efektu izraisošās gāzu emisijas, piemēram, oglekļa dioksīda emisijas. To cēlonis — fosilā kurināmā sadedzināšana arvien pieaugošā apmērā.

Mājokļu sektorā, kurš ir arī viens no lielākajiem gaistošo organisko savienojumu emisiju avotiem, emisijas ierobežojotie pasākumi tiek saistīti ar Eiropas Padomes direktīvas 2002/91 prasību ieviešanu par enerģijas lietderīgu lietojumu ēkās. Jāņem vērā, ka no 2006. gada arī Latvijai kā Eiropas Savienības dalībvalstij būs jānodrošina šīs ES direktīvas prasību ievērošana.

Pilsētu saimniekiem nāksies meklēt līdzekļus projektu ceļā vai ņemt aizdevumus bankās, lai noskaidrotu, kāda tad ir

dzīvojamo māju energoefektivitāte. Galvenais uzdevums ir mājas energoaudita un energosertifikācijas veikšana. Tikai tad būs skaidrs, ko darīt tālāk, lai siltuma zudumus samazinātu. Lielbritānijas speciālisti stāstīja par Vorkutas pilsētas pieredzi Krievijā, kur nācies secināt, ka daudzas dzīvojamās mājas lietderīgāk ir nojaukt, nekā ieguldīt milzīgus līdzekļus to siltināšanā. Arī Rīgā jau iegūta pirmā pieredze, un aprēķini liecina, ka mājas siltināšana no bēniņiem līdz pagrabstāvam izmaksā aptuveni 80 latu kvadrātmetrā (tiek siltinātas sienas, logi, uzstādīti siltummezgli, pilnībā mainīta siltumapgādes sistēma). Rezultāts ir iepriecinošs — energopatēriņš tādā veidā tika samazināts uz pusi. Nedrīkst aizmirst arī to, ka katram mājas iedzīvotājam jābūt pilnīgai skaidrībai, par ko un cik daudz viņš maksā, ik mēnesi šķiroties no apsaimniekošanas naudas vai īres maksas.

Energoefektivitātes uzlabošanai Latvijā pagaidām

pieejami tikai Hipotēku un zemes bankas, Hansabankas un Unibankas piedāvātie līdzekļi kredītu veidā. Ir tikai dažas firmas, kas nodarbojas ar energoaudita veikšanu. A.Pizelis uzsvēra, ka šobrīd tādas ir tikai Rīgā, Latgales reģionā ar šo jautājumu neviens nenodarbojas. Noskaidrots, ka audita izmaksas atkarībā no mājas lieluma svārstās no 200 līdz 350 latiem.

Kā liecina Eiropas dalībvalstu pieredze, nozīmīga loma ir mājokļu politikai, jaunu atbalsta instrumentu ieviešanai nacionālajā līmenī — esošo dzīvojamā ēku renovācijas programmām un valsts nodokļu politikai. Latvijā pašlaik tiek izstrādāta energoefektivitātes direktīva, kuras ieviešanas rezultātā būtiski samazināsies neķēterīgais siltumenerģijas patēriņš mājokļos un līdz ar to arī gaisa piesārņojums no siltumģenerējošām iekārtām. Valsts palīdzība kopā ar pašvaldību un iedzīvotāju ieguldījumu varētu dot labus rezultātus.

L.Kirillova

Černobiļas AES dalībnieku pabalstu paredzēts paaugstināt līdz 35 latiem

Lai uzlabotu Černobiļas atomelektrostacijas avārijas seku (AES) likvidēšanas dalībnieku, kā arī mirušo dalībnieku ģimeņu materiālo stāvokli, Labklājības ministrija (LM) ir izstrādājusi noteikumu projektu, kas paredz paaugstināt pabalstu 35 latu apmērā, esošo 12,50 latu vietā. Šo projektu šodien, 12. oktobrī izskatīs Ministru kabineta sēdē.

LM speciālisti, ņemot vērā to, ka pabalsta apmērs nedrīkst būt mazāks par valsts sociālā nodrošinājuma pabalstu, esošā pabalsta apmēru paaugstina gandrīz pa trim reizēm, sniedzot lielāku finansālu atbalstu avārijas seku likvidēšanas dalībniekiem un viņu ģimenes locekļiem.

Paredzēts, ka pabalsta jaunais apmērs stāsies spēkā ar 2005. gada 1. janvāri. To saņems aptuveni 3046 cilvēki. Pabalsta apmēru pēc lab-

klājības ministra ierosinājuma pārskata Ministru kabinets, ņemot vērā valsts budžeta iespējas, izvērtējot ekonomisko situāciju valstī un pamatojoties uz Centrālās statistikas pārvaldes noteikto strādājošo mēneša vidējo bruto darba samaksas pieaugumu.

Pabalsta paaugstinājums tiek izstrādāts atbilstoši Černobiļas atomelektrostacijas avārijas seku likvidēšanas dalībnieku un Černobiļas atom-

elektrostacijas avārijas rezultātā cietušo personu sociālās aizsardzības likumā kas paredz, ka valsts sociālā pabalsta apmērs, sākot ar 2005. gada 1. janvāri, nav mazāks par valsts sociālā nodrošinājuma pabalstu.

Atgādinām, ka valsts pabalsta apmērs nav pārskatīts kopš 2000. gada 1. janvāra.

Labklājības ministrijas
Komunikācijas departaments

MUMS RAKSTA

Neesiet lētticīgi

Bieži vien ikdienā nākas dzirdēt, kā dažādas firmas piešmauc jauniešus, kuri dodas uz ārzemēm darba meklējumos. Taču daudz sāpīgāk ir tad, kad to izdara gandrīz tuvs cilvēks — pašu novadnieks. Tāpēc lai pasargātu citus vecākus un viņu bērnus no liekiem pārdzīvojumiem un nervu stresa, nolēmu izklāstīt savas pārdomas.

Par darba iespējām ārzemēs interesējāmie Aglonas pagastā, konkrēti pie Elviras Ūgaines. Pirmā iemaksa tika veikta marta sākumā Ls 230

apmērā (kā vēlāk izrādījās — citiem tā bija mazāka). 2004. gada 28. jūnijā Elvira piezvanīja un teica, ka ir iespēja aizbraukt dēlam uz Angliju, faset sieru. Kāpēc nē, ja ir tāda iespēja! Bet klāt vēl papildus izmaksas (vienam): 230 EUR — autotransporta izmaksas, jo vedis ar vieglo automašīnu un 200 GBP — par to, ka noformēs darbā, kā arī 60 GBP — iztikai. Un tā 1. jūlijā divas jauniņas no Aglonas un dēls kopā ar vienu jauniņu no Preiļiem devās uz Angliju. Kāds bija mūsu «pārsteigums» trešajā nedēļā pēc dēla

aizbraukšanas, kad uzzinājām, ka dēls nav Anglijā, bet Īrijā! Mēs pārāk ļābi audzinām bērnus, jo vilšanas brīžos viņi, pirmkārt, domā par mums vecākiem, lai tikai mums nebūtu nervu stresa! Kā izrādījās, Ivars — šoferis — naudu, protams, precīzi no visiem iekasēja — kaut gan darbs netika nodrošināts Anglijā un vēl papildus pieprasīja samaksāt (no iztikas naudas) par aizvešanu uz Īriju. Dēla vārdi bija, ka es kā māte nevaru iedomāties cauri kādai ellei viņš ir izgājis. Naudu, protams, mums neviens nav

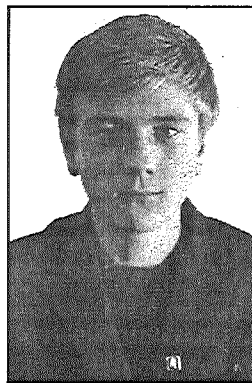
atmaksājis. Mēs esam pieraduši samierināties, bet līdz zināmam laikam, tāpēc gribas dot padomu citiem laimes meklētājiem:

◆ naudu maksājiet tikai tad, kad preti ir kvīts par naudas iemaksu;

◆ bērnu laidiet uz ārzemēm tikai tad, kad preti ir darba līgums, kurš apstiprina, ka darbs būs nodrošināts;

◆ un neticiet «saldeniem» solījumiem.

Māra mamma
(autores uzvārds redakcijā zināms)

OTRDIENAS
INTERVIJA

Lielākā daļa interviju parasti top pēc daudzkārt atkārtota un līdzīga scenārija. Žurnālists izvēlas «upuri», telefoniski tiek sarunāta tikšanās, un tālākais jau ir autora un intervējamā profesionalitātes līmenis. Taču šoreiz bija citādi. Intervija tika plānota jau pirms vairākiem mēnešiem, tomēr to vairākkārt nācās atlikt, lai piemērotos intervējamā darba grafikam, aizņemtbai un steidzamām apstākļu maiņām. **ĻEVS TROŠKOVS** ir ķirurgs. Domāju, ka ar to viss ir skaidrs – ārsta ikdiena nevar būt tikpat precīzi un nepārprotami saplānota kā, teiksim, skolotājam vai valsts ierēdnim. Taču beidzot mums paveicās un bija brīva stunda sarunai. Sarunai ar **ĀRSTU**.

● Ilūkstes vidusskolas audzēknis Ļevs Troškova vēl tajos gados, kad visi domāja, ka viņš kļūs par aktieri. Bet viņš pats jau kala citus plānus. Foto no Ļ. Troškova albuma.

3.

Divi balsti – godīgums un labas attiecības starp cilvēkiem

— Atceros kādu telefona zvanu no Līvāniem. Sieviete mazliet pārmetoši, mazliet lūdzoši teica – nu kad jūs beidzot uzrakstīsiet par mūsu dakteri Troškovu. Viņš jau sen to pelnījis – tik lielisks cilvēks, tik brīnišķīgs ārsts. Skan cildinoši, tāpēc pastāstiet, lūdzu, kā tad jūs kļūvāt par ārstu, pie tam par ārstu, par kuru dzirdēti tikai labi un pateicības pilni vārdi.

— Kā kļuva? Tā sanāca... Es pats nezīnu. Visi apkārtējie domāja un bija gandrīz pārliecināti, ka es kļūšu par aktieri. Dīvaini, vai ne? Patiesību sakot, man nebija īpašas tieksmes uz teātra mākslas pusi, arī īpaši izcilu dotību nebija. Kā visi puikas, daudz labprātāk katru brīvu brīdi veltīju sporta nodarbībām. Tomēr tas, ka skolas laikā man patika un arī veicās tīri sakarīgi deklamēt dzejoļus, ka vienmēr biju visos skolas sarīkojumos iesaistīts, radīja pārliecību, ka no manis varētu iznākt aktieris.

Esmu dzimis un audzis tepat Ilūkstē. Vecāki bija pedagogi, abi pasniedza krievu valodu un literatūru. Tēvs – latviešu, bet mamma – krievu skolā.

— Aktieris? Pielauju, ka ģimenes specifikas dēļ jūs varējāt kļūt arī par skolotāju. Bet kā tad bija ar to medicīnu?

— Nevajag tīcināt. Es taču teicu, ka viss notika it kā pats no sevis. Varbūt tāpēc, ka mamma daudz slimoja un man zemāpziņā iesēdās doma, ka jācenšas cilvēkiem palīdzēt. Varbūt kāda cita iemesla dēļ, taču pēc vidusskolas beigšanas devos iesniegt dokumentus toreizējā Rīgas Medicīnas institūtā. Tēvs centās par visām varētēm atrunāt, sataisījās man līdzīgu uz Rīgu, cerēja ka kļūšu par inženieri. Es nestrīdējos, bet paklusām ieliku čemodānā bioloģijas mācību grāmatas.

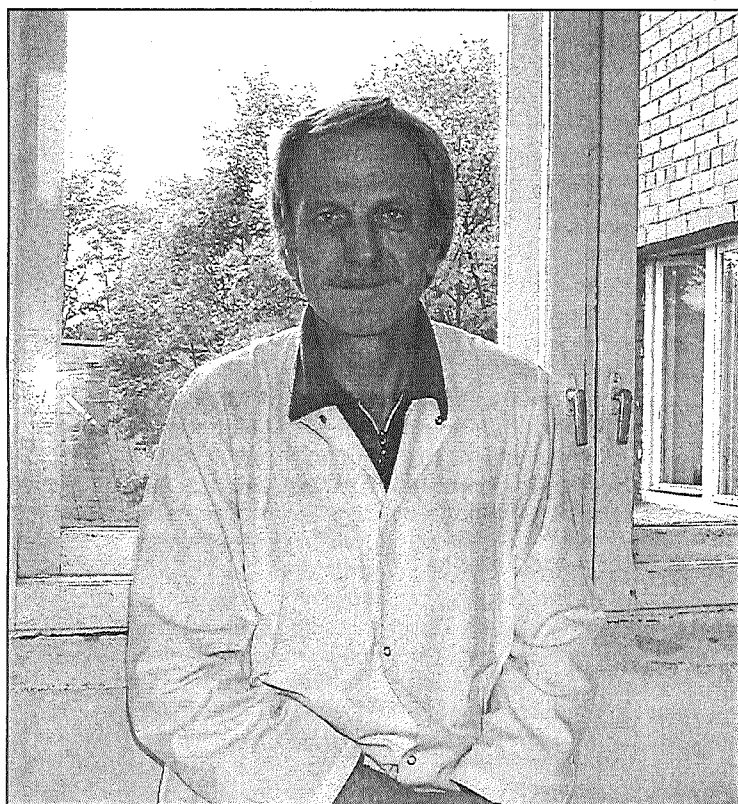
Tagad saprotu, kāpēc vecāki tik ļoti negribēja, lai es studēju medicīnu. Viņi bija grūtus laikus piedzīvojuši, saprata, ka ārsta darbs ir ļoti atbildīgs, baidījās un uztraucās par mani.

Starp citu, pirmajā gadā es medicīnos neiestājos – neizturēju konkursu. Agrīzios mājās, gažu nostrādāju Ilūkstes sakaru nodaļā, pa to laiku beidzu sagatavošanas kursu, bet rudenī atkal stājos institūtā un tiku uzņemts. Mācījos, beidzu augstskolu, saņēmu diplomu, tad norīkojumu darbā. Tās arī viss...

— Tik vienkārši? Kļūt par ārstu – tas taču nav iemācīties grozu pīt vai zēki adīt.

— Protams, nācās papulēties un pasvīst ieskaitēs un eksāmenos. Prasības bija ļoti stingras, jo pirmā kursa laikā «izlidoja» ap piecdesmit cilvēku, — kuri netika līdzī mācībām vai arī jutās vīlušies. Kam bija mērķis, mācījās, mācījās un vēlreiz mācījās.

— Kad jums kļuva skaidrs, ka

● Velti domājat, ka ķirurgi to vien prot, kā ņemt skalpeli rokā un griezt, griezt... Ļeva Troškova talants slēpjas arī manuālās terapijas prasmēs. Kas var būt labāks par to, kā ļaut cilvēkam noticēt, ka veselību var atgūt arī bez operācijas. Foto: L. Kirillova

būsiet ķirurgs, nevis, teiksim, terapeits?

— Pēc piektā kursa specializācijai bija jābūt skaidrai, taču ar mani bija savādāk. Jau no trešā kursa zināju, ka būšu ķirurgs, jo aktīvi darbojos ķirurģijas pulciņā. Viss gāja gluži kā pa strauti, man nebija jācīnās, arī nekādu liktenīgu pavērsienu nebija.

25 gadus pēc institūta beigšanas kursa biedru salidojumā pārliecinājos, ka medicīnā nestrādā tikai daži. Iespējams, ka tagad situācija mainījies. Man liekas, bijām sociālisma produkti ar padomju ideoloģiju, kas lieliski mācēja pārliecināt – būt ārstam, tas ir cildenis.

Tagad daudzi no medicīnas aiziet. Pat nevis vienkārši aiziet, bet aizbēg uz citām nozarēm.

— Vai vainīgas mazās algas?

— Jā, arī algas. Padomājiet – seši gadi jāmacās, tad rezidentūra, un vēl un vēl... Kamēr sāc ar pilnu atbildību strādāt un pelnīt, nākas iztikt ar mazuļiņu. Bet dzīve iet! Tas ir pavisam ačgārnis, jo tieši jaunībā cilvēkam nauda ir visvairāk vajadzīga savu vajadzību apmierināšanai, ģimenes uzturēšanai un tā tālāk. Lai neaizietu no medicīnas, ir vajadzīga vai nu liela degsme vai arī stingra aizmugure.

Un vēl man šķiet, ka tagad cilvēkiem pret dzīvi ir pavisam cita attieksme. Sak, atnāc, pamēģināju strādāt. Neizdevās, nu i labi – meklēšu ko jaunu, labāku.

— Kur bija jūsu pirmā darba vieta?

— Pēc augstskolas gads internatūrā pagāja Daugavpilī. Toreiz jau biju precējies, bija piedzimis dēls. Bet norīkojumu 1976. gadā saņēmu uz Preiļiem. Bija piedā-

vājums palikt Rīgā, taču devos uz dzimto pusi.

Preiļi man ne ar ko īpašu neaizīst. Ja jābrauc, tad jābrauc. Pēc četriem gadiem atbrīvojās vieta Līvānu slimnīcā. Ar ģimeni pārcēlāmies turp. Kopš tā laika arī «maļos» starp Preiļiem un Līvāniem.

— Medicīnā esat iekšā jau gandrīz 30 gadus. Jums visa profesionālā «virtuve» ir kā uz delnas. Varbūt varat veselības ministram un valdībai kādu padomu priekšā pateikt, jo redzams, ka viņiem ar šīs nozares attīstību iet visai grūti.

— Padomi ministram neko nedos. Viņiem sava pieceja.

— Ko tad šī pieceja tāda divaina?

— Nezīnu, kāpēc tā ir, bet viens novērojums man liekas visai divains. Arsti, pat ļoti labi ārsti, tiklīdz nokļūst ministra krēslā, strauji maina savu pieceju veselības aizsardzības jautājumiem. Iespējams, ka baidās ko radikāli mainīt, jo jebkuras pārmaiņas nes nemieru. Savukārt, tas rada bailes, ka var zaudēt labo un tik ienesīgo amata krēslu.

Godīgi sakot, mani izbrīna viena lieta. Medicīna domāta cilvēkam, radīta pacienta labā. Bet pašlaik sistēma dzīvo pati par sevi, bet pacients – pats par sevi.

Mani mācīja savādāk – palīdzēt pacientiem, cik vien ir manos spēkos. Tagad katram savas tiesības. Pat pacientam ir savas tiesības – ārstēties vai izvairīties no ārsta apmeklējuma, cik vien ilgi var.

— Bet vai tad tur augšā neviens nesaprot, ka veselīai valstij vajadzīgi veseli cilvēki?

— Tā tam vajadzētu būt, taču valsts tieksmi uz šādu izpratni neredzu. Jo mazāk slimu cilvēku, jo valstij jātērē mazāk līdzekļu viņu ārstēšanai, vai ne? Mūsu valsts vadītājiem negribas iedziļināties problēmās. Lai kaut ko izmainītu, krietni jānopūlas. Un tas būs grūti gan valstij, gan pacientiem. Pagaidām medicīnā problēmu ir ļoti daudz. It īpaši šobrīd, kad slimnieks nezina, kur viņam ar savām sāpēm un nelaimēm likties. Ja agrāk jebkura lauku tante jebkurā dienā varēja aiziet pie feldšeres vai ārsta savā ciematā, tagad jāmeklē rokā ģimenes ārsts. Un vēl tie Eirostandarti, kas nosaka, ka slimnīcai esot jābūt vidēji 50 kilometru attālumā. Tam gudrinīkam, kas šādi spriež, gribu atgādināt, ka mūsu apstākļos 50 kilometri var būt nepārvarams attālums, ja autobuss no nomaļā ciema uz centru, kur atrodas slimnīca, iet varbūt tikai reizi nedēļā.

Man šķiet, ka arī ģimenes ārstu sistēma Latvijā pagaidām nedarbojas. Jo mazāk pacientu, jo ģimenes ārstam labāk – nevajag sūtīt uz izmeklējumiem pie speciālistiem, nevajag tērēt līdzekļus.

Protams, ja pacienta finansiālās iespējas ir labākas, viņš meklē un atrod labu un kvalitatīvu medicīnisko palīdzību. Citi pie ārstiem vispār neiet – sak, pasāpēs, pasāpēs, gan jau pāries. Kaite kļūst hroniska, un tad jau ārstēšanai vajadzīgi patiešām lieli līdzekļi.

— Jūs esat ķirurgs, ik dienas strādājat kopā ar anesteziologiem. Vai šo speciālistu pēdējās laikā prasības par algu paaugstināšanu, uzskatāt par pamatotām?

— Viņi ir iedzīti stūrī. Cieta, kamēr varēja, taču pašlaik, acimredzot, tas iet pāri viņu spēkiem. Ziniet, es to jūtu arī pats sevi – sākas nogurums. Protams, arī agrāk vajadzēja daudz strādāt, un neviens neprasiya, cik atpūties tu jūties un vai tevī alga apmierina. Es vienkārši strādāju un viss... Tagad palūkojos atpakaļ, un ko es redzu? Bērni izauguši, bet es viņus tik maz esmu redzējis, tik maz bijis kopā. Paldies Dievam, abi dēli man jau pieauguši, dzīvē iekārtojušies. Viss normāli. Bet cik ir tādu gadījumu, kad vecāki zaudē savus bērnus, protams, pārnēstā nozīmē, tikai tadēļ, ka darba dēļ redz viņus vien dažas stundas dienā?

Pēc palīdzības pie mums nāk cilvēki, kuri nav spējīgi samaksāt pat niecīgo pacienta nodevu, nēmaz nerunājot par analizēm un citiem izmeklējumiem. Kā nu kurš rīkojas. Dažs atnāk un tā arī pasaka, ka viņam nav ne santīma. Cits nenāk pie ārsta tik ilgi, kamēr viņu atved ar «ātrajiem». Tā jau ir neatliekamā palīdzība, par ko nav jāmaksā. Bet medicīnā nav nekāda labdarības iestāde! Šāda situācija velkas jau gadiem. Brīnos, ka tikai tagad valdība atzīst – finan-

sējums medicīnai nenosedz izdevumus. Kur tas šie kungi bija agrāk, vai neredzēja, kas notiek? Un, ja redzēja, kāpēc klusēja un neko nedarīja?

— Vai atceraties savu pirmo operāciju?

— Nē, jo nav jau nemaz tik vienkārši izšķirt, kurš bija tavs pirmais patstāvīgais grieziens ar skalpeli, pirmā uzlikta šuve vai operācija. Praktizēties sākām, jau studenti būdami, kad zināmu drošību garantēja blakus stāvošie pasniedzēji.

— Vai, paņemot skalpeli, roka kādreiz ir drebējusi?

— Nekad, citādi es nevarētu strādāt. Protams, situācijas ir bijušas dažādas, ir nācies operācijas laikā pieņemt izšķirošu lēmumu, kā rīkoties. Tad vajag tikai koncentrēties un noskaņoties vienīgā pareizā varianta meklējumiem.

— Jūs cilvēku pazīstat līdz pēdējam kauliņam un pēdējam muskulim. Sakiet, lūdzu, kas mēs īsti esam par būtnēm?

— Cilvēks ir vissarežģītākā sistēma, kura diez vai kādreiz tiks simtprocentīgi izzināta. Pie tam, mēs katrs esam savādāks, un tas tikai rada papildus noslēpumus. Nekad neesmu īpaši iedziļinājies jautājumā, vai cilvēks ir kāda augstāka saprāta radīts, vai cēlies no pērtiķiem. Kāda gan starpība?.. Būtība ir citur – kā pētījums un zinātnes atklājumus izmantot cilvēka labā. Pasaulē strīdas, atļaut vai neatļaut šūnu klonēšanu. Ja reiz tas ir noticis, process vairs nav apturams. Mūsu uzdevums to noturēt veselā saprāta robežās, radīt apstākļus, kad laboratorijās varētu izaudzēt, piemēram, iekšējos orgānus un ar tiem nomainīt bojātos. Visā pasaulē cilvēki cieš no muguras smadzeņu traumām. Nekādi brīnumdakteri nevar palīdzēt paralizētajiem, bet varbūt ar laiku tās pašas klonēšanas ceļā tiks radītas šūnas, kas, ievadītas slimajā organismā, palīdzēs atjaunot muguras smadzeņu funkcijas kaut par desmit vai pieciem procentiem.

— Vai cilvēka ķermenī esat redzējis kādu mazu stūrīti, kur mīt dvēsele?

— Redzējis neesmu, bet zīnu, ka noteikti ir. Cilvēks nevar dzīvot bez dvēseles, tāpat kā nevar iztikt bez ticības un bez savas attieksmes. Ne velti saka – «dvēselisks cilvēks» vai «cilvēks bez dvēseles». Tē ir runa par attieksmi – par attieksmi pret dzīvi, pret darbu, pret tuvajiem ļaudīm, pret sabiedrību kopumā. Dvēsele un ticība iet roku rokā.

— Man šķiet, ka, neskatoties uz grūto situāciju medicīnā, jūs esat optimists.

— Laikam gan. Citādi jau darbu varētu pasūtīt ļoti tālu un iet kaut vai par... Nemaz nezīnu, ko citu es varētu darīt. Varbūt kaut ko būvēt...

L.Kirillova

Vārkavas pagastā

■ **APSTIPRINA NOLIKUMUS UN PAPILDINA ŠTATUS.** 30. septembrī notikušajā pagasta padomes sēdē deputāti apstiprināja pašvaldības iestāžu – Vārkavas pamatskolas, tautas nama, bibliotēkas – nolikumus, kas bija nepieciešams saskaņā ar izmaiņām pašvaldības nolikumā. Kā informēja pagasta padomes priekšsēdētājs Arturs Štagars, nedaudz mainīta darbinieku darbā pieņemšanas kārtība, atbilstoši likumam «Par pašvaldībām» mainīti arī priekšsēdētāja pienākumi.

Turpmāk pašvaldībā būs darba drošības aizsardzības speciālists. Šis pienākums uzticēts Voldeņam Ūtinānam, kurš iepriekš vadīja pagasta zemes komisiju. Atbildīgais par darba drošību dosies uz kursiem un apgūs zinības, kas nepieciešamas jauno pienākumu veikšanai.

■ **BEZ PLĀNOTĀJA NEIZTIKT.** Pie šāda secinājuma nonākuši pašvaldības deputāti. Paredzēts, ka plānošanas speciālists pagastā varētu sākt strādāt jau šogad. Šādam darbiniekam jābūt par pašvaldības vadītāja galveno palīgu. Idejas ģenerēt var daudzi, bet jābūt kādam, kas tās prot izlikt uz papīra skaitļos un nodrošināt darba tehnisko daļu, saka A.Štagars. It īpaši nepieciešams attīstības plānotājs ir pašlaik, kad pašvaldībām ir milzīga iespēja izstrādāt projektus Eiropas Savienības līdzekļu piesaistei.

■ **APSTIPRINA GARANTĒTĀ MINIMĀLĀ IENĀKUMA SAŅĒMĒJU SARAKSTU.** Pagasta padomē ar lūgumu piešķirt garantēto minimālo ienākumu bija griezušās četras personas. Viņu lūgums tika apmierināts. Kā skaidro pašvaldības vadītājs, šādi lūgumi tiek saņemti regulāri, un tos izskata katrā pagasta padomes sēdē. Palīdzības lūdzēju parasti nav daudz – trīs līdz četri. Atbalsts viņiem tiek sniegts triju mēnešu periodam.

■ **KAS TIESĪGI IEKASĒT NAUDU.** Pagasta padomē nav kases aparāta, tāpēc saskaņā ar Valsts ieņēmumu dienesta rīkojumu, pagasta padomes sēdē apstiprināts personu loks, kas turpmāk būs tiesīgas iekasēt naudu no iedzīvotājiem, preti izsniedzot darījumu apliecināšanu dokumentu. Šādas tiesības būs sešiem darbiniekiem – pagasttiesas priekšsēdētāja pienākumu izpildītājam, dzimtsarakstu nodaļas vadītājam (abas darbinieces iekasē valsts nodevas), lietvedei (par dokumentu pavairošanu, izziņu izsniegšanu), bibliotēkas vadītājam (par publiskā interneta pakalpojumiem), medpunkta vadītājam (par pacienta nodevām), kā arī pašvaldības kasierim. Īpaši aktuāli tas ir arī tādēļ, ka ik nedēļu otrdienās pagasta padomes darbinieki dodas uz Piliškām, kur iedzīvotāji var samaksāt nodokļus, nodevas, kā arī saņemt citus pakalpojumus.

■ **PALĪDZ UZLABOT VESELĪBU.** Lai uzlabotu veselību, kāds pagasta jauniešis bija lūdzis pašvaldībai finansiālu atbalstu. Lai gan šāda palīdzība piešķiršana netiek praktizēta līdzekļu trūkuma dēļ, šajā gadījumā deputāti tomēr piekrita piešķirt viņam vienreizēju palīdzību 25 latu apmērā.

Tiek plānots, ka novembrī, kad pagasta padomes sēdē tiks izskatīta pašvaldības budžeta izpilde un izdarīti grozījumi, būs iespējams rast līdzekļus, lai segtu pagasta iedzīvotājiem veselības apdrošināšanas un slimnīcas izdevumus. Tāpēc līdz 15. novembrim pagasta padomē jāiesniedz izdevumus apliecinājoši dokumenti par veselības aprūpes iestādēs saņemtajiem pakalpojumiem.

■ **VAIRS NAV BRĪVAS ZEMES.** Pagasta padomes sēdē atbalstīts vienas personas lūgums piešķirt 0,4 hektārus lielu zemes gabalu saimniecības paplašināšanai. Tas ir bijis pēdējais valsts brīvo zemju gabals, tāpēc citiem brīvo zemju kārotājiem pašvaldība vairs nevarēs palīdzēt.

■ **LEMJ PAR NODOKĻU ATVIEGĻOJUMIEM.** Nekustamā īpašuma nodokļa atvieglojumi, piemērojot 50% likmi, piešķirti kādai personai, uz kuras īpašuma atrodas valsts nozīmes vēstures piemineklis – Bučku senkapi. Šis 1,7 hektārus liels zemes gabals atrodas pie Bleidas ezera.

Nākamajā pagasta padomes sēdē deputāti plāno pie nekustamā īpašuma nodokļa atvieglojumu piešķiršanas jautājumiem atgriezties atkārtoti, lai noteiktu tās iedzīvotāju kategorijas, kas ir tiesīgi saņemt atvieglojumus.

■ **RAKSTA ALGOTO SABIEDRISKO DARBU VEICĒJU RINDĀ.** Algoto sabiedrisko darbu veicēju rindā uzņemti pieci pašvaldības iedzīvotāji. Oktobrī iespēja strādāt ir divām personām, tikpat daudz arī novembrī. Darbs viņiem tiek piedāvāts uz trim mēnešiem.

INFORMĀCIJA

Par apkuri dzīvokļos nākamgad visiem būs jāmaksā vairāk. Kāpēc?

«Novadnieka» 8. oktobra numurā bija publicēts SIA «Preiļu saimnieks» paziņojums par siltumenerģijas tarifu projektu. Priekšlikumus un ieteikumus par projektu iedzīvotāji tika aicināti iesniegt vai nu SIA «Preiļu saimnieks» vai arī Daugavpils reģionālajā sabiedrisko pakalpojumu regulatoram.

Kas tas par tarifu projektu un kādas izmaiņas tas apstiprināšanas gadījumā nesīs Preiļu iedzīvotājiem? Ar šādu jautājumu griezāties pie SIA «Preiļu saimnieks» valdes priekšsēdētāja Ilmāra Ziemeļa (attēlā).

Lai nebūtu politisku spekulāciju

Pirms vairākiem gadiem siltumenerģijas ražošanas, pārvades un realizācijas tarifu apstiprināja pašvaldības. Taču kopš 2001. gada atbilstoši likumam tika izveidoti sabiedrisko pakalpojumu regulatori, kuri tagad apstiprina tarifus, tajā skaitā arī siltumenerģijas tarifus.

Tas tika izdarīts vairāku iemeslu dēļ – lai sabiedrisko pakalpojumu tarifu aprēķināšanas metodika atbilstu Eiropas Savienības prasībām un lai politisko ietekmi atdalītu no saimnieciskās darbī-

bas. Nav noslēpums, ka daudzos gadījumos maksu, piemēram, par apkuri pašvaldības noteica dažādu politisko apsvērumu dēļ bez jebkāda saimnieciskā pamatojuma, skaidro valdes priekšsēdētājs.

Iedzīvotāji tiesīgi izteikt viedokli

Pašlaik Preiļos ir spēkā 2001. gadā apstiprinātie siltumenerģijas tarifi. Tie mūs līdz šim ir apmierinājuši un SIA «Preiļu saimnieks» tos negrasās paaugstināt, saka I. Ziemeļs. Taču paziņojums par tarifu projektu bija nepieciešams tādēļ, ka no nākamā gada 1. janvāra iedzīvotājiem par patērēto siltumenerģiju būs jāmaksā 18% pievienotās vērtības nodoklis (PVN). Izmaiņas arī izmaksās siltumenerģijas ražošanai, jo no tarifa izslēgs priekšnodokļa daļu, ko uzņēmums saņēma līdz šim. Šajā sakarā sabiedrisko pakalpojumu regulators no visiem siltumu ražojošajiem uzņēmumiem pieprasa iesniegt tarifu aprēķinus, pamatojoties uz Ministru kabineta noteikumiem nr. 281 «Sabiedrisko pakalpojumu tarifu aprēķināšanas metodika pašvaldību regulējamās nozarēs».

Tāpēc 28. septembrī SIA «Preiļu saimnieks» Daugavpils reģionālajam sabiedrisko pakalpojumu regulatoram iesniedza savu tarifu projektu, kas tiks izskatīts triju mēnešu laikā. Izvērtējot aprēķinu pamatotību, tarifs tiks apstiprināts vai arī noraidīts.

Tāpat triju mēnešu laikā saskaņā ar likuma prasībām par izmaiņām jābrīdina iedzīvotāji, kuri var izteikt savu viedokli uzņēmumam vai arī regulatoram, griežoties ar ieteikumiem vai pretenzijām.

Viens tarifs visiem

Ja sabiedrisko pakalpojumu regulators tarifu apstiprinās, tas stāsies spēkā nākamā gada 1. janvārī. Pēc būtības to nav plānots mainīt. Iedzīvotājiem tas arī turpmāk paliks 19,35 Ls/MWh. Tā kā atbilstoši prasībām tarifs nevar būt atšķirīgs dažādām patērētāju grupām, turpmāk arī visi pārējie patērētāji maksās jau minētos 19,35 Ls/MWh. Tas nozīmē, ka gan fiziskās, gan juridiskās personas maksās Ls 0,51 par apsildāmās platības kvadrātmetru. Taču sakarā ar 18% PVN likmi, nāksies maksāt vairāk – aptuveni 0,60 Ls/m², skaidro I. Ziemeļs.

Kā tas ietekmēs iedzīvotāju maksāspēju? Saeima, pieņemot šādu lēmumu, nejaudēja padomu ne mums, ne iedzīvotājiem, saka SIA «Preiļu saimnieks» valdes priekšsēdētājs. Viņaprāt, ne Latvijas valdība, ne parlamentārieši netika pietiekami darījuši, lai atspēkotu Eiropas Savienības prasības par PVN likmi, kā to darīja Igaunijā un Lietuvā. Šajās kaimiņvalstīs ir panākts pārejas periods PVN ieviešanā, tāpēc iedzīvotājiem šī nodokļa likme par apkuri ir mazāka.

I. Ziemeļs atzīst, ka pēdējo divu gadu laikā kopējie iedzīvotāju parādi par apkuri un citiem komunālajiem maksājumiem samazinājušies. Kā būs nākamgad, grūti prognozēt.

Sākas apkures sezona

I. Ziemeļs informēja, ka apkures sezona Preiļos tika uzsākta pirmdien, 11. oktobrī. Pagājušajā nedēļā dzīvjamam namos, kur vasarā notika remonts, ar ķīmiski sagatavotu un uzsildītu ūdeni tika uzpildītas sistēmas. Tā kā laika apstākļi bija labvēlīgi, pilsētnieku dzīvokļos vēl nebija pārlietu auksti, lai apkuri sāktu agrāk.

Kavējas koģenerācijas stacijas iedarbināšana

Sakarā ar to, ka joprojām nav sākusi darboties koģenerācijas stacija centrālajā katlu mājā, līdz tās darbības uzsākšanai pilsētas centrālajā masīvā (Liepu, Rancāna un Rēzeknes ielā) var nebūt karstā ūdens, brīdina I. Ziemeļs.

Būvuzņēmums akciju sabiedrība «Lafipa» nepildīd noslēgtā līguma prasības, koģenerācijas stacijai bija jāšak darboties jau pavasarī. Taču komplektējošās detaļas netika piegādātas laikā, tāpēc darbi ir iekavējušies par vairākiem mēnešiem.

L. Kirillova

Par ko balsosim, — par ainavu, futbola laukumu vai veikalu?

Sākums 1. lappusē.

No viņiem tiek pieprasīts detalplānojums, tas ir, konkrēta analīze par paredzētā zemes gabala izmantošanu. Piemēram, šādas prasības tiks izvirzītas uzņēmumam, kurš vēlas ierīkot stādudzīvāto zemes gabalā aiz Preiļu apvedceļa teritorijā starp ceļiem uz Riebiņiem un Rudzātiem. Šajā gadījumā dome vēl nav pieņēmusi galīgo lēmumu par atļaujas piešķiršanu. Ja tā tiks dota, sabiedrībai būs iespēja iepazīties ar vietas izmantošanas perspektīvām.

Pilsētas teritorijā starp individuālajām mājām vēl atrodas vismaz desmit pašvaldības

piederīgi zemes gabali, patlaban tiek kārtota to ierakstīšana Zemesgrāmatā. Tos varēs piedāvāt iedzīvotājiem individuālo māju celtniecībai. Brīvas platības atrodas arī bijušā tirgus apkārtnē, diemžēl vieta ir purvainā, zema, potenciālajiem būvētājiem būtu jāiegulda ļoti lieli līdzekļi. Brīvie zemes gabali iedzīvotājiem tiks piedāvāti izsoles veidā.

Preiļiem vēl tālu līdz bagātu pašvaldību iespējām, kad personīgo māju būvēšanai izsolē tiek piedāvāti zemes gabali ar iepriekš sakārtotu infrastruktūru, ierīkotām komunikācijām, ūdensvadu, kanalizāciju, gāzi, elektrību.

Perspektīvajā plānā daudzstāvu namu apbūvei paredzēta teritorija aiz Jēkabpils autobusu parka garāžām starp Brīvības un Kooperatīva ielām, kā arī starp Rēzeknes un Liepu ielām.

Zemes platība Preiļu parka dienvidrietumu pusē, iepretim kādreizējai lina fabrikai iekļauta aizsargājamo kultūras pieminekļu zonas robežās. Patlaban mērnieki sākuši tās uzņēmēšanu, zeme tiks ierakstīta Zemesgrāmatā. Preiļu novada dome saņēmusi divus juridisku personu iesniegumus ar piedāvājumu šeit izveidot sporta un atpūtas kompleksus, ņemot nomā arī daļu no ūdenskrātuves.

Dome tos nav izskatījusi, jo tiek gaidīta atbilde uz pašvaldības sagatavoto projektu, kas iesniegts PHARE 2002 programmas ietvaros par finansējuma piešķiršanu visa parka kompleksa sakārtošanai tūrisma nozares attīstībai. Ja pašvaldības projekts gūs atbalstu, dome izstrādās savu variantu minētās teritorijas apsaimniekošanai un aicinās investorus pieteikties ar saviem projektiem. Bet galavārds par šīs teritorijas varbūtējām izmaiņām tomēr pieņems sabiedrībai, ja vien tā izrādīs ieinteresētību.

L. Rancāne

AKTUĀLI

Darījumi piena kvotu sistēmā

Par grozījumiem Ministru Kabineta 2004. gada 15. aprīļa noteikumos nr. 315 informācija ir nepieciešama ikvienam uzņēmējam, kas iesaistīts piena ražošanā, uzpirkšanā vai pārstrādē.

Valsts ciltsdarba informācijas datu apstrādes centra (VCIDAC) Piena kvotu departaments skaidro būtiskākās izmaiņas dokumentā.

KVOTU NOMĀŠANA.

Piena kvotas nomas darījumus slēdz līdz kvotas gada 1. janvārim nevis 1. februārim, kā tas bija iepriekšējā dokumenta redakcijā.

Ar nomāto kvotu īpašnieks nevar veikt nekādus turpmākus darījumus. Piemēram, nomniekam nav atļauts nomāto tiešās tirdzniecības kvotu pārveidot par piegādes kvotu. Nomāto kvotu var izmantot tikai tādiem mērķiem, kādiem tā ir paredzēta. Ja īpašnieks nolēmis kvotu iznomāt kā piegādes kvotu, tad pats raksta iesniegumu par kvotu pārveidošanu un tad veic darījumu par iznomāšanu. Minimālais daudzums kvotas iznomāšanai ir palicis iepriekšējais, t.i. 1000 kg pārstrādes kvotai un 500 kg tiešās tirdzniecības kvotai.

Ja kopā ar kvotu iznomā arī zemi, saimniecību vai govis, tad ierobežojumi par minimālo daudzumu nav spēkā, bet ir nepieciešams kopā ar darījuma veidlapu iesniegt zemes, saimniecības vai govju nomas līguma kopiju. Kvotu iznomāt var divus gadus, bet katru gadu jāatjauno nomas līgums. Pēc divu gadu iznomāšanas trešajā kvotas gadā īpašniekam pašam jāsaik rīkoties ar kvotu — vai nu jāuzsāk piena ražošana vai kvota jārealizē savādāk, t.i. vai pārdodot vai uzdāvinot to citam piena ražotājam.

VALSTS REZERVE. Kardināli izmainīts 49. punkts, kurš paredz, ka no nacionālās rezerves kvotu palielinājumu var iegūt piena ražotājs, kurš no kvotas gada sākuma ir palielinājis savu ganāmpulku ar pirmieņiem. Palielināmo kvotas daudzumu aprēķinās sekojoši: ja ganāmpulks būs pārraudzībā, tad ganāmpulka vidējo pārraudzības ražību reizinās ar palielināto pirmieņu skaitu, bet, ja ganāmpulks nav pārraudzībā, tad ar valsts vidējo statistikas izslaukumu (vidējā govju ražība Latvijā 4261 kg).

Vidējais valsts statistikas izslaukums attieksies arī uz kvotu daudzuma palielināju-

mu, ja pirmieņus iepirks, piemēram, Holandē vai Igaunijā. Noteikumi paredz, ka no nacionālajām rezervēm papildus kvotas piešķirs arī par ganāmpulka produktivitātes palielinājumu un šis nosacījums attiecas tikai uz pārraudzībā esošajiem ganāmpulkiem (ganāmpulkam jābūt pārraudzībā ne mazāk kā 2 gadus). Kvotu aprēķinās, izslaukuma palielinājuma starpību reizinot ar pārraudzībā esošo govju skaitu. Pietiekšanās termiņi uz nacionālām rezervēm ir līdz 1. decembrim, bet pēc tam līdz 1. jūnijam un 1. septembrim.

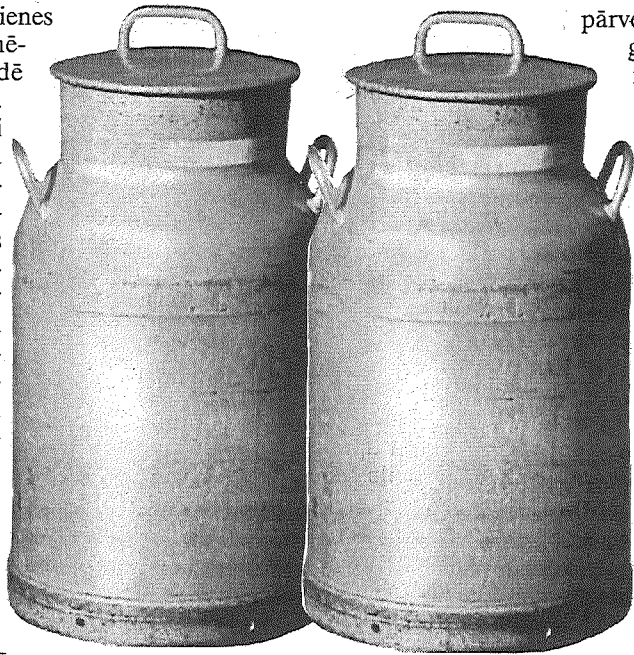
KVOTU MANTOŠANA.

Papildinājums ir arī 19. punkts, kas apraksta kvotu pārmantošanu, ja īpašnieks ir miris. Jārīkojas sekojoši — persona, kura saņem pārvaldnieka statusu, raksta iesniegumu Piena kvotu departamentam, ka sakarā ar kvotu īpašnieka nāvi būs ganāmpulka un kvotu pārvaldnieks līdz mantojuma tiesību apstiprināšanai. Iesniegums pirms nosūtīšanas jāapstiprina pagasttiesā. Jebkādas darbības ar piena kvotu līdz mantojuma tiesību apstiprināšanai pārvaldnieks nevar veikt, kā tikai realizēt pienu. Rīkoties ar kvotu, veicot darījumus, pārvaldnieks var uz sākt tikai pēc mantojuma tiesību apstiprināšanas.

Piena ražotājs, kurš, realizējot pienu, šogad kvotu neizpildīs vai izpildīs mazāk nekā noteikts noteikumos, tad piena kvotas daudzums netiks samazināts, bet kvotas īpašniekam ir jāatceras, ja ar sev piederošo kvotu nekas netiks darīts, t.i., nebūs pārdots neviens piena kg vai arī kvota nebūs iznomāta vai pārdota citiem piena ražotājiem, tad kvota būs ieskaitīta valsts nacionālajā rezervē.

PAR KVOTU DĀVINĀŠANU.

Saskaņā ar Civillikumu un tieslietu ministrijas līgumu, kurā norāda, kāda kvota tiek dāvināta — tiešās tirdzniecības un/vai pārstrādes. Līgumu apstiprina pagasttiesā un sūta piena kvotu departamentam. Ja dāvinā-

pārveidošanai par piegādes kvotu ir — ne mazāk kā 50% jābūt izpildītai piegādes kvotai no kopīgā piegādes kvotas daudzuma un gadījumā, ja piegādes kvota vispār nav piešķirta.

Katru ceturksni uz Piena kvotu departamentam jānosūta atskaite par tiešās tirdzniecības kvotu izpildi. Gada atskaite jānosūta līdz 10. maijam nākamajā gadā.

Par katru nokavē-

juma brīdī daļa no kvotas jau izpildīta, tā paliek dāvinātāja saimniecībā. Piemēram — piena kvota 5000 kg. Dāvinātājs jau 2500 kg izpildījis, tātad reālais dāvinājums būs 2500 kg, bet nākošā kvotas gada sākumā jāslēdz jauns līgums un jārikojas kā iepriekš.

UZNĒMUMA STATUSA

MAINA. Kā rīkoties, ja ir nepieciešamība pārreģistrēt piemājas saimniecību no fiziskas personas uz juridisku. Vispirms jāpārslēdz līgums ar piena pārstrādes uzņēmumu. Izpildītais kvotas daudzums pašreizējā gadā saglabāsies kā fiziskās personas īpašums, bet neizpildītais — pēc jaunā līguma piederēs juridiskajai personai. Raksta iesniegumu piena kvotas pārreģistrēšanai, norādot to kvotas daļu, kas vēl nav izpildīta. Piena reģistrs atsūta izziņu par izdarītajām izmaiņām un ar šo izziņu īpašnieks iet uz pārstrādes uzņēmumu slēgt jaunu līgumu. Nākamā kvotas gada sākumā daudzums, kas bija kā fiziskai personai, automātiski tiks ieskaitīts uz juridisko statusu. Atcerieties — par visām izmaiņām saimniecībā, kas kaut kādā mērā ir saistītas ar piena kvotu, jums ir jāpaziņo Piena reģistram. Jūs esat atbildīgi par informācijas nogādāšanu.

KVOTU PĀRVEIDOŠANA.

Iespējama kvotu pagaidu pārveidošana, kas ir spēkā vienu gadu, t.i., pagaidu un pilnīga pārveidošanu uz visu piena ražošanas laiku, t.i., pastāvīgi. Pārveidošana visbiežāk notiek, tiešās tirdzniecības kvotu pārveidojot par piegādes kvotu. Būs jauna veidlapa, kurā būs jānorāda pārveidošanas pamatojums. Divi galvenie priekšnoteikumi tiešās tirdzniecības kvotas

to dienu aprēķinās soda naudu 0,01% apmērā par katru dienu. Soda naudas apjoma aprēķinā par pamatu ņems 100 kg piena 33,37 eiro. Soda naudas ieturēšana ir LAD kompetence. Arī par kvotu pārpildi paredzams sods: par katru kvotas pārsniegto kg. ES likumdošana neparedz to, ka par kvotu pārpildi sodu nomaksā valsts — tas jādara pašam piena ražotājam.

KVOTU PIRKŠANAS DARĪJUMI.

Darījuma partneri aizpilda speciālo veidlapu (saņemama VCIDAC reģionu birojos). Darījums nav noticis, iekams kvotu pircējs nav saņēmis vēstuli no Piena reģistra ar izziņu par kvotu pārreģistrāciju. Pircēji, nemaksājiet naudu par darījumu, pirms vēstule nav saņemta. Diemžēl dzīve pierāda, ka daži kļūdās netīšām, citi — tīšām. Ja pārdevējam ir noslēgts līgums ar piena uzpircēju, vispirms jālauz šis līgums. Pārdot var tikai no līgumsaistībām brīvu kvotu. Īpašnieks ir atbildīgs par ziņu sniegšanu Piena reģistram.

Piena kvotu izpilde Latvijā pirmajos 4 kvotas gada mēnešos (kvotas gads ir periods no maija līdz maijam) ir 40% apmērā no kopējā apjoma. Vidējais tauku % nodotajam pienam ir 4,10% un tas ir nedaudz augstāks nekā piešķirtais references tauku % (4,07%). Ja 2006. gadā Latvijā pildīs piešķirto kvotu pilnā apjomā, ES piešķirs vēl 33 tūkstošus tonnu attīstībai.

Kvotu darījumu veidlapas un konsultācijas varat saņemt Dienvidlatgales reģionālajā nodaļā Daugavpils ielā 59, Priekšos pieņemšanas dienās — pirmdienās un trešdienās, tel. 5322808, mob. tel. 6510576.

Ceļošana ar dzīvniekiem: tagad dzīvnieku pase ir obligāta

Jaunā likumdošana, ar ko ievieš dzīvnieku pases, no 1. oktobra ir spēkā visā Eiropas Savienībā. Pase atvieglos ceļošanu Eiropas Savienības robežās dzīvniekiem un to īpašniekiem. Pase nepieciešama, ja kaķu un suņu īpašnieki ceļo uz citu dalībvalsti un tā ir pierādījums tam, ka dzīvnieks ir vakcinēts pret trakumsērgu. Pase ir vienīgā prasība, kas jāpilda, ceļojot uz visām dalībvalstīm, izņemot Īriju, Maltu, Zviedriju un Apvienoto Karalisti (šajās valstīs ir spēkā stingrāki kritēriji), un tā aizstās 25 valstu dokumentus. Pasē var būt norādīta informācija arī par citām vakcinācijām, kā arī dzīvnieka slimības vēsture.

Veselības un patērētāju tiesību aizsardzības komisārs Deivids Berns paziņoja: «Pēc pagaidu risinājuma dalībvalstīs vasaras brīvdienās, kuru laikā jaunā sistēma tika ieviesta dzīvī, stājas spēkā jaunie noteikumi. Tagad ceļošana kopā ar dzīvniekiem ir iespējama pat ar vienu dokumentu. Pase tiks atzīta visā ES kā pierādījums tam, ka dzīvniekam ir veikta vakcinācija pret trakumsērgu. Šis ir svarīgs solis, lai nodrošinātu, ka cilvēki kopā ar dzīvniekiem var brīvi pārvietoties, un es ceru, ka dalībvalstīs ir istenojušas visu nepieciešamo, lai attaisnotu iedzīvotāju cerības.»

Jaunā vienkāršotā sistēma nozīmē, ka ceļošanai kopā ar suņiem un kaķiem dalībvalstu robežās, izņemot Īriju, Maltu un Apvienoto Karalisti, vienīgā prasība ir spēkā esoša vakcinācija pret trakumsērgu. Dzīvnieku īpašniekiem ir jāsaņem ar savu veterinārārstu, lai vakcinētu mājdzīvnieku un saņemtu vai atjaunotu pasi, kurā norādīta informācija par vakcinēšanu. Elektroniskā mikroshēma (uztvērajā raidītājs), kuru dalībvalstīs paredzēts ieviest nākamā astoņu gadu laikā, ļaus viegli identificēt mājdzīvniekus, piesaistot tos attiecīgajai pasei. Astoņu gadu pārejas perioda laikā ir pieļaujams arī dzīvnieka identifikācijas tetovējums, izņemot Apvienoto Karalisti, Maltu un Īriju, kurās jau šobrīd ir spēkā prasība ieaudzēt uztvērajā raidītāju. Saskaņā ar saviem tiesību aktiem valstīs var atļaut nevakcinētu jaunu kaķu un suņu ieceļošanu. Lai kopā ar dzīvnieku ieceļotu Īrijā, Zviedrijā, Maltā vai Apvienotajā Karalistē, pēc vakcinācijas ir jāveic antivielu titrēšanas tests, kas parāda, vai vakcīna ir efektīva (attiecībā uz Apvienoto Karalisti, Maltu un Īriju paraugs jāņem ne vēlāk kā sešus mēnešus pirms ieceļošanas, bet, ieceļojot Zviedrijā, paraugu ņem 120 dienas pēc vakcinēšanas).

Sīkāka informācija par jaunajiem noteikumiem un pases paraugs atrodams internetā:

http://europa.eu.int/comm/food/animal/liveanimals/pets/index_en.htm

Dzīvnieku ieceļošana ES no valstīm, kas nav ES dalībvalstis

Dzīvnieku pase ir svarīgākā prasība tikai tiem dzīvniekiem, kas ceļo Eiropas Savienības dalībvalstu robežās. Tomēr dzīvnieku pase ir derīga arī ceļošanai uz un no kaimiņvalstīm, kurās trakumsērgas statuss ir tāds pats kā ES. Tās ir: Andora, Islande, Lihtenšteina, Monako, Norvēģija, Sanmarīno, Šveice un Vatikāns.

Attiecībā uz dzīvniekiem, kas ieceļo ES no citām valstīm, pastāv divas dažādas iespējas:

● ieceļošanai valstīs, kas nav ES dalībvalstis, kurās nav trakumsērgas vai slimības situācija ir līdzīga kā dažās kontinentālās dalībvalstīs (to saraksts atrodams internetā:

http://europa.eu.int/comm/food/animal/liveanimals/pets/list_third_en.htm),

● vakcinēšana pret trakumsērgu ir vienīgā prasība (izņemot Īriju, Zviedriju, Maltu un Apvienoto Karalisti, kuras pieprasa veikt testu sešus mēnešus pēc vakcinēšanas). Dzīvnieku īpašnieki, kuri no minētajām valstīm ieceļo kopā ar dzīvniekiem, var izmantot vienkāršu veselības apliecību (aizpilda veterinārs), kas apliecina vakcinēšanu pret trakumsērgu. Veselības apliecības veidlapas un dažādas valodu versijas var atrast internetā:

http://europa.eu.int/comm/food/animal/liveanimals/pets/nocomm_third_en.htm;

● attiecībā uz valstīm, kuras nav iekļautas iepriekš minētajā sarakstā, trakumsērga mājdzīvniekiem var būt endēmiska, tādēļ ir nepieciešama vakcinēšana un testēšana trīs mēnešus pirms ieceļošanas ES dalībvalstīs, izņemot Īriju, Zviedriju, Maltu un Apvienoto Karalisti, kurās tiek pieprasīta karantīna.

I.Steipiņa

EK pārstāvniecības Latvijā preses sekretā

6. ZIŅAS NO IZGLĪTĪBAS IESTĀDĒM

Tikās bioloģijas skolotāji

Bioloģijas skolotāji no rajona skolām piedalījās pieredzes apmaiņas seminārā, kas šoreiz bija organizēts Salas pamatskolā. Ciemiņi pauda nevēlētu sajūsmu par izcili sakoptu skolas teritoriju, kas papildināta ar krāšņumaugu akcentiem, kā arī ar veidojumiem no akmens. Skolotāji vispirms tika pacienāti ar jasmīnziedu tēju. Bioloģiju šajā skolā māca Lilija Upeniece. Īsi pirms semināra skolotāja ar 6. klases skolēniem bija sagatavojusi mācību video filmu par tēmu «Dzīvo būtņu daudzveidība». Klase un skolotāja bija devušies pārgājienā, kura laikā redzētais, uzzinātais un atklātais tika ierakstīts videolentā. Bioloģijas skolotājiem bija iespēja to noskatīties, bet pēc tam, kā tas parasti mēdz būt šādos semināros, izanalizēt stundas gaitu un arī skolēnu sagatavotos mājasdarbus par attiecīgo tēmu.

Kaut arī stārķi devušies uz siltāku dzīvesvietu, tomēr viens bija palicis un skolotājus Salā sveica visai atraktīvā un jautrā veidā, aicinot aplūkot skolēnu sagatavoto darbu – projektu par pagasta teritorijā dzīvojošajiem svētieļiem un to ligzdošanas vietām. Bioloģijas skolotāji tikās arī ar pagasta ekozemnieci Silviju Pastari. Ciemiņi iepazīs ar bioloģijas kabinetu, kā arī jauno veselības mācības kabinetu, kurā valda sava, īpaša smarža. Šeit karājas zāliņu slotiņas, maisiņos un spilventiņos glabājas aromātiski augi.

Skolas audzēkņi bija pacentušies sagatavot arī apsveikuma koncertu «Vienīgi jums, biologi», kā arī Miķeļdienas tirdziņu, kurā vislielākā piekrišana bija vietējiem Antonovkas āboliem.

Jautrību radīja Žurkas Kormēlijas un Circeņa ciemošanās.

Atvadoties no skolas, katrs saņēma krāsainu «māriti», kas bija tapusi no akmens, to attiecīgi nokrāsojot. Ciemkukulim līdzī tika dotas arī dažādu puķu sēklas.

Katra mācību priekšmeta metodiskā apvienība vismaz reizi mācību gadā rīko izbraukuma semināru uz kādu no skolām.

Ievēlētā skolēnu dome

Rajona izglītības iestāžu skolēnu pašpārvalžu līderu šī gada pirmajā seminārā tika ievēlēta rajona skolēnu dome. Tās sastāvā darbosies Jūlija Leonova no Preiļu Valsts ģimnāzijas, Liene Lazdāne no Līvānu 1. vidusskolas, Tatjana Semjonova no Līvānu 2. vidusskolas, Diāna Putāne un Aigars Kondavnieks no Aglonas vidusskolas, Ilga Vilcāne no Vārkavas vidusskolas, Antra Brice no Preiļu 1. pamatskolas, Kristīne Karpīce no Rožupes un Agita Prikule no Salas pamatskolas. Par skolēnu domes priekšsēdētāju atkārtoti ievēlēta Jūlija Leonova, bet vietnieces pienākumus veiks Antra Brice.

Skolēnu dome veic koordinātoru funkcijas starp skolu skolēnu domēm un rajona bērnu un jauniešu centru jautājumos, kas saistās ar skolēnu pašpārvalžu darbu. Dome sagatavo arī rajona skolu jaunatnes konferences, organizē vidusskolēnu konkursu «Kļūsti populārs», izlemj semināru tēmas, pārstāv rajona skolēnu pašpārvaldes ārpus rajona.

Seminārā pārrunāti arī jautājumi par skolu pašpārvalžu darba plānošanu, kā arī citi jautājumi.

Metodiskā kabineta uzlaboti darba apstākļi

Pilnīgi jaunu izskatu pirms šī mācību gada ieguvis rajona bērnu un jauniešu centra metodiskais kabinets. Tanī veikts kosmētiskais remonts, nomainīts grīdas segums, kā arī sagādātas jaunas mēbeles. Kā informēja centra direktore Aija Caune, metodiskā kabineta labiekārtošanai izlietoti 1000 latī, taču tas tagad patiešām ir moderns un darbam ērti iekārtots. Līdzšinējās mēbeles pārvietotas uz pulciņu telpām. Drīzumā jaunu izskatu ar mākslinieka palīdzību iegūs arī foajē siena pirmajā stāvā.

L.Rancāne

INFORMĀCIJA

Viena vieta vienmēr vēl ir brīva

Par sieviešu žurnāliem un skaistumkonkursiem

Atklājot rajona sieviešu apvienības tikšanos, rajona padomes izpilddirektore Aina Pastore uzrunu klātesošajām dāmām sāka ar tikko izskanējušas dziesmas vārdiem par to, ka «vieta uz zirga vēl brīva». Vienmēr ir brīva vieta idejām, projektam, darbam, jaunai iecerei, dziesmai, smaidam, jaunam sieviešu klubam, teica Aina Pastore. Rajona sieviešu apvienība šoreiz ciemos bija aicinājusi žurnāla «Sieviete» veidotājus, bet redakcijas pārstāvji savukārt bija līdzīgi ņēmuši māksliniekus: dziedātāju Adrianu Kukuvasu un Inetu Rudzīti, kā arī aģentūras «Mis Latvija» direktori Intu Fogeli. Kopā ar rajona padomi šī pasākuma rīkošanā iesaistījās arī Preiļu nevalstisko organizāciju centrs un Preiļu sieviešu klubs.

Žurnāla «Sieviete» galvenā redaktore Evija Kukuvasa un viņas kolēģe pastāstīja par šī izdevuma vēsturi, kas pārsniegusi jau 50 gadus, par galvenajām tēmām, organizējamajiem konkursiem un atbildēja uz klātesošo sieviešu jautājumiem.

Inta Fogeļe, kura ar skaistuma konkursu organizēšanu nodarbojas jau 16 gadus, bija uz Preiļiem atvedusi plašu materiālu klāstu – albumus ar fotogrāfijām – par konkursantiem, par mēģinājumiem un treniņiem gatavošanās laikā, par triumfa stundām, kad galvā tiek likti mis un mistera kroni, par tālākajām dzīves gaitām. Aģentūras vadītāja preiļietēm vēlējās uzsvērt divas lietas. Pirmkārt, to, ka aģentūra «Mis Latvija» uzskata par nepieņemamu tādu konkursa organizēšanas veidu, kad visu noteiktu konkursantu vai viņu vecāku materiālās iespējas, un piedalīšanās konkursā līdz ar to būtu iespējama tikai bagātu vecāku atvasēm. Līdz šim konkurss tiek rīkots, piesaistot sponsorus un nodrošinot visiem kandidātiem stilistu, kosmetologu, frizieru, dejas un stājas skolotāju un citu speciālistu palīdzību bez maksas. Otrkārt, Inta Fogeļe ļoti vēlētos piedzīvot, ka Preiļos atkal atrastos uzņēmīgi cilvēki, kam pietiktu enerģijas sarīkot vietējo skaistuma konkursu. Šeit tāds noticis tikai trīs reizes. Inta Fogeļe minēja apkārtējos rajonu centrus – Daugapili, Rēzekni, Jēkabpili, Madonu, Gulbeni un citus, kur šādi konkursi notiek regulāri.

● Sīļukalna pagasta dāmu klubs «Gundegas» savu dzīvotspēju apliecinājis piecu gadu garumā. Kluba vadītāja Anita Upeniece (attēlā piektā no kreisās) ir gandarīta, ka šajos gados visām kopā izdevies padarīt tik daudz interesantu lietu.

Foto: M.Rukosujevs

Apvienība beidz pastāvēt

Vienlaikus šis pasākums bija pēdējais rajona sieviešu apvienības vēsturē, jo tā pēc triju gadu darba beidz pastāvēt. Kā informēja apvienības vadītāja, rajona padomes izpilddirektore Aina Pastore, apvienība ir sasniegusi savu izvirzīto galveno mērķi – aktivizēt sievietes kopīgai sadarbībai, stimulēt sieviešu sabiedrisko organizāciju vai klubu izveidi pašvaldībās, rosināt iesaistīties sabiedriskajos pasākumos, mudināt uz pašizglītošanos, uz pašapziņas celšanu. Patlaban sieviešu klubi nodibināti un darbojas gandrīz visās pašvaldībās.

«Gundegas» zied jau piekto gadu

Sīļukalna pagasta sieviešu klubs «Gundegas» novembrī atzīmēs jau piekto dzimšanas dienu. Visus šos gadus «Gundegas» vada Anita Upeniece. Viņas tiešais darbs ir pagasta kultūras nama vadītāja, un abās jomās Anita lieliski tiek galā. Stāstot par sieviešu kluba aktivitātēm, vadītāja atzina, ka pa šo laiku daudz redzēts un uzzināts. Sīļukalnetes centušās nodibināt sakarus ar apkārtējo pašvaldību dāmu klubiem. Viņas sadarbojas ar Madonas rajona Varakļānu sieviešu klubu, ar Rēzeknes rajona Dekšāru pagasta sievietēm. Kontaktus ar aktīvajām sīļukalnetēm nodibinājusi arī Varakļānu invalīdu biedrība «Aspāzija».

Kluba dalībnieces kopīgi apmeklējušas Latgales daiļ-

dārzus. Šovasar devušās braucienā arī uz Bulduriem, uz skolu, kurā sagatavo dārzkopības speciālistus, apmeklējušas arī Rīgas veikalus, kuri piedāvā visu nepieciešamo dārzam pasaulei. Skaistie dārzi devuši iedvesmu un idejas, un tagad kluba dalībnieces tādus veido arī savās mājās. Daildārzu ierīkošanu uzskatīja Sarmīte Slūka, Silvija Slūka, Airīta Ūdre-Kudeiko, Regīna Čaunāne (Galēnu pagasta iedzīvotāja, kas darbojas sīļukalniešu klubā). Bet Anisija Putina ar savu dārzu pat piedalījies Latgales daildārzu skatē.

Vasarā «Gundegu» dalībnieces vairāk aizņemtas ar praktiskajiem darbiem. Tāpēc šoruden pirmā kopā sanākšana notika Miķeļdienā. Kluba dāmas apsprieda darāmo jaunajā sezonā. Paredzēti braucieni uz teātra izrādēm, bet īpaši tiks padomāts par gadskārtu tradīciju svinēšanu. Anita Upeniece teica, ka noteikti pievērsīsies tam, lai svinēšana netiktu modernizēta, bet ritētu ar visām senajām parašām un ticējumiem. Arī cienasts tiks gatavots pēc vecām receptēm, kuras jau sameklētas. Atzīmējot Miķeļdienu, kluba dalībnieces bija izveidojušas dāliju izstādi, bet pēc tam tās nomainīja mārtiņprozes un miķeļīši. Ar saviem ziediem izstādē piedalījās arī citi pagasta iedzīvotāji.

Sieviešu kluba «Gundegas» dalībnieces izmanto iespējas papildināt zināšanas kursus un semināros. Anita piedalījies arī sieviešu apvienību konferencē Rīgā,

Preiļos notikušajos semināros par ES līdzekļiem un to izmantošanu. Ar jaunāko informāciju viņa pēc tam iepazīstina pārējās kluba dalībnieces.

Pirmā svecīte dzimšanas dienas tortē

Pirmajai dzimšanas dienai, kas notiks novembrī, gatavojas Saunas pagasta sieviešu klubs «Ausma». Tā vadītāja Helēna Čerpakovska stāsta, ka arī gada laikā dāmas paspējušas daudz izdarīt. Klubā apvienojušās 18 dažādu nozaru pārstāves: pedagoģes, frizieres, mājsaimnieces, zemnieces. Organizētas nodarbības, kurās par savstarpējo attiecību veidošanu konsultējusi psiholoģe, rīkoti braucieni pa Latgales daildārziem, kopīgi svinētas dzimšanas dienas. Kluba dāmas sanāk kopā reizi mēnesī. Šim nolūkam parasti tiek izmantota sarīkojumu zāle pagastmājā. Desmit «Ausmas» dalībnieces aizraujas ar linijdeļām un piedalījās šo deju festivālā. Visas kopā mācījās, kā izveidot dekoratīvos pušķus 1. septembra un Ziemassvētku svinēšanai.

Sieviešu klubam ir liela nozīme, atzina Helēna Čerpakova, jo tas dod iespēju izautes no ierastās ikdienas. Tās stundas, ko pavadot kopā, esot kā nelieli svētki. Katrai ir kas jauns, ko pastāstīt pat par tīri sievišķīgām un it kā zināmām lietām – ēdienu receptēm, puķu audzēšanu, rokdarbiem.

L.Rancāne

SPORTS

Labo personīgos rekordus

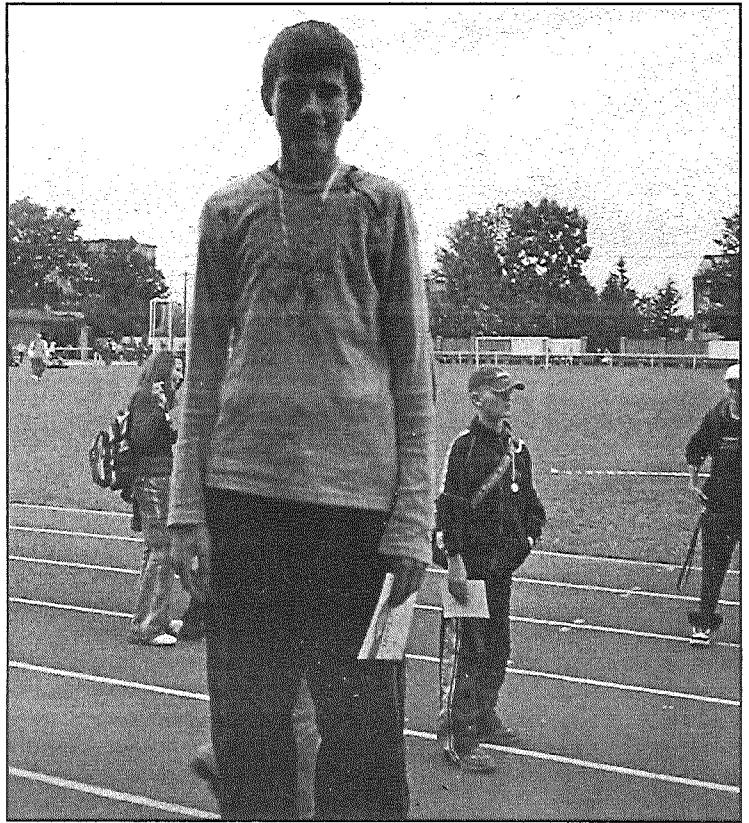
Šī rudens sezonas plašākais sporta dzīves notikums Preiļos bija XIII Latgales Jaunatnes vieglatlētikas sacensības. Tajās piedalījās vairāk nekā 200 dalībnieku no Balvu, Krāslavas, Rēzeknes, Ludzas, Madonas rajona, Rēzeknes pilsētas, un, protams, arī mājnieki. Preiļu rajonu pārstāvēja Preiļu 1. pamatskolas, ģimnāzijas un 2. vidusskolas, Līvānu 1. un 2., Vārkavas, Riebiņu, Aglonas vidusskolas, Rušonas, Dravnieku, Aizkalnes un Galēnu pamatskolu sportisti. Sacensības notika četrās vecuma grupās zēniem un meitenēm.

Skatītājiem bija iespēja redzēt, kā tika laboti desmit šādu sacensību rekordi. Divi uzlabotie rekordi tagad pieder Preiļu rajona sportistiem.

B grupā zēniem 60 metru barjesskrējienā Viktors Rastopčins uzrādīja rezultātu 9,2 sekundes. Līdzšinējais sacensību rekords bija 9,4 sekundes. Viktors ir Riebiņu vidusskolas skolēns, treneris Viktorijas Neišadtes audzēknis. Trenere lepojas arī ar otru savu audzēkni, Preiļu 1. pamatskolas skolēnu Kasparu Kurmi, kurš laboja rekordu augstlēkšanā. B grupā zēniem Kaspars pārvarēja 1,76 metrus. Līdz šim augstlēkšanas rekords šajās sacensībās bija 1,65 metri.

Atsevišķās disciplīnās pirmās vietas savās vecuma grupās ieguva šādi Preiļu rajona sportisti: Kaspars Kažemāks (3000 metru soļošana, 13 : 31,8), Romāns Petričenko (šķēps, 39,76), Santa Bivbāne (tāllēkšana, 4,25), Ilga

Paulīte (trīssoļlēkšana, 8,66), Oksana Kitajeva (augstlēkšana, 1,30), Anita Višķere (disks, 24,40), Imants Petrovs (100 m, 11,7), Raivis Anspoks (400 m, 57,9), Mārtiņš Pastars (3000 metru soļošana, 13 : 31,8), Dinārs Erts (tāllēkšana, 5,93), Jānis Vaivods (trīssoļlēkšana, 11,57 un augstlēkšana, 1,75), Katrīna Zeile (100 m, 13, 8 un tāllēkšana, 4,39), Aleksandra Šelkova (400 m, 01 : 05,6), Aija Čača (1500 m, 05 : 02,7), Evita Mūrniece (trīssoļlēkšana, 8,89), Daina Pastare (augstlēkšana, 1,50 un šķēps, 23,46), Elīna Šņepste (lode, 8,11), Jānis Laizāns (200 m, 26), Jānis Čaunāns (2000 m, 06 : 47,9), Jānis Mičulis (2000 m soļošana, 09 : 30,3), Rihards Ivanovs (disks, 38,08 un šķēps, 44), Anita Kažemāka (2000 m soļošana, 10 :

● Kasparam Kurmim, Preiļu 1. pamatskolas skolēnam prieks par savu sasniegumu XIII Latgales jaunatnes sacensībās, labojot rekordu augstlēkšanā.

06,1), Ilze Bartuseviča (augstlēkšana, 1,45), Inga Mūrniece (disks, 14,90), Jānis Šķēps (60 m, 8,7), Raitis Gribusts (1000 m soļošana,

05 : 22,2), Artūrs Skoriks (tāllēkšana, 4,40), Mārtiņš Šmuksts (augstlēkšana, 1,40), Anatolijs Baranovs (šķēps, 34,50).

Krāsaino lapu virpulī – krosa skrējēji

Divas pirmās vietas – galēniešiem

Preiļu parka celiņos krāsaino lapu klājiena rakstu izjauca krosa stafetu skrējēji, cīnoties par ātrāko un visātrāko sportistu titulu. Trijās vecuma grupās sacentās trīspadsmit pamatskolu komandas. Savukārt skrējēji no vidusskolām bija sadalīti četrās vecuma grupās, un vecākajā grupā piedalījās ne tikai vispārīgizglītojošo mācību iestāžu, bet arī Jaunaglonas un Preiļu arodvidusskolas audzēkņi. Kopā ar vidusskolu pārstāvjiem krosa trasēs devās arī Preiļu 1. pamatskolas skolēni.

Divas pirmās vietas krosa stafetēs izcīnīja Galēnu pamatskolas komandas. Uzvaras gūtas jaunākajā un vecākajā grupā, kurās sacentās 1993. – 1995. gadā un 1989./1990. gadā dzimušie skolēni.

Jaunākajā grupā 6 x 5000 metru jauktajā stafetē medaļas nopelnīja Rolands Laizāns, Artūrs Bogdanovs, Raivis Leimanis, Laima Sarka, Maira Pudule un Ilze Čaunāne. Otro vietu ieguva Vanagu, bet trešo – Silajāņu pamatskolas pārstāvji.

Vecākajā grupā 6 x 1000 metru stafetē par uzvarētājas godu savai skolai parūpējās Aigars Mihailovs, Jānis Mičulis, Jānis Čaunāns, Līvija Sembele, Sigita Pudule, Inese Vulāne. Abas grupas sacensībām sagatavoja skolotājs Jānis Upenieks.

Labus panākumus un otro vietu vecākajā grupā ieguva Dravnieku pamatskolas skrējēji, bet trešo vietu – Silajāņu pamatskolas audzēkņi.

Vidējā grupā par uzvarām cīnījās 1991./1992. gadā dzimušie skolēni. 6 x 800 metru stafetē ne-

vienam neizdevās pārspēt Vanagu pamatskolas komandu, kurā skrēja Kristaps Klindzāns, Jānis Praņevskis, Oskars Grīgs, Laura Priķule, Līga Romāne un Alise Purviņa. Komandu sagatavoja skolotāja Iveta Isajeva.

Otro vietu šajā grupā ieguva Jersikas, bet trešo – Dravnieku pamatskolas skolēni.

Pirmās vietas savāc Preiļu 1. pamatskola

Vidusskolu konkurencē visās trijās jaunākajā, vidējā un vecākajā grupā par uzvarētājiem kļuva Preiļu 1. pamatskolas skolēni, jaunākajā un vidējā grupā šīs skolas komandas ieguva arī otro vietu. Jauktajā stafetē 6 x 500 metri par uzvarētāju kļuva šīs skolas pirmā komanda, kurā piedalījās Martins Mironovs, Toms Kunakovs, Ar-

turs Linkevičs, Līga Mūrniece, Kristīne Ivanova un Aija Pastare. Komandu sagatavoja Jānis Ondzulis. Otro vietu ieguva skolas trešā komanda. Bet trešajā vietā ierindojās Aglonas vidusskolas skolēni.

Vidējā grupā ātrākā bija 1. pamatskolas komanda, no kuras otrās vietas ieguvēji – pirmā komanda – atpalika tikai par dažām sekundēm. Uzvarētāju diplomus 6 x 800 metru stafetē saņēma Ilmāra Madelāna audzēkņi Artis Vulāns, Jānis Šķēps, Jānis Rubins, Alise Dudareva, Sandra Balabanova, Inga Mūrniece. Trešajā vietā starp vidējās grupas komandām ierindojās Līvānu 2. vidusskolas skrējēji.

Vecākajā grupā preiliešiem sīvi konkurenti bija Aglonas vidusskolas skrējēji, kas ierindojās otrajā vietā. Bet uzvarētāju slava

6 x 1000 metru stafetē pienācās Preiļu 1. pamatskolas pirmās komandas skrējējiem Aigaram Indrikovam, Jānim Koroševskim, Modrim Brokovskim, Zanei Čerīnai, Gunitai Bivbānei, Jolantai Rubinei. Komandu sagatavoja Leonīds Valdonis. Šīs skolas otrā komanda ierindojās trešajā vietā.

1985./1986. gadā dzimušo jauniešu konkurencē pirmās trīs vietas sadalīja Preiļu Valsts ģimnāzijas pirmā, Preiļu 2. vidusskolas un PVG otrā komanda. Par uzvarētājiem 6 x 1000 metru stafetē kļuva Ainas Leikuces un Edgāra Mukāna audzēkņi Aija Čača, Zane Jokste, Daira Andrejeva, Uldis Brovackis, Guntars Vulāns un Raivis Anspoks.

Sacensību galvenā tiesneša pienākumus veica Jānis Upenieks.

Pirmās trīs vietas valsts mērogā

Preiļu rajona jaunās futbolistes kļuvas par televīzijas ziņu varonēm, jo pēdējā laikā vairākos sporta apskatos un informatīvajos raidījumos skatītājiem bija iespēja redzēt meitenes no Dravniekiem.

Ievēriņa gūta ar lieliskajiem rezultātiem – uzvaru Latvijas skolu komandu sacensībās futbolā, kas notika pēc Latvijas Futbola federācijas prezidenta Gunta Indriksona iniciatīvas. Priekšsacīkstēs piedalījās vairāk kā 600 komandas, kurās spēlēja pāri 8000 zēnu un meiteņu. Labākās komandas izcīnīja tiesības spēlēt finālturnīrā. Gan jaunākajā (1992. dzimšanas gads), gan vecākajā (1989. gads) grupā finālā iekļuva Dravnieku pamatskolas komandas kā vienīgās no Latgales. Jaunākajā grupā Dravnieku meitenes izcīnīja trešo vietu, bet vecākās grupas futbolistes kļuva par čempionēm, aiz sevis atstājot sān-

cenes no Kurzemes, Vidzemes, Zemgales un Rīgas. Skolasbiedri lepojas ar savām brašajām futbolistēm, kas Dravnieku pamatskolas vārdam likuši izskanēt valstī. Par uzvaru cīnījās Liāna Zvėrbule, Ineta Pudule, Katrīna Pudule, Santa Bogdanova, Laura Upeniece, Viktorija Rubļova, Aiga Čakule, Līga Beča, Kristīne Priževite un Līga Dambē.

Kā informēja komandu treneris Imants Babris, panākumus sēkmēja arī Dravnieku pamatskolas un vietējās pašvaldības attieksme pret sporta aktivitātēm. Pie šīs skolas iekārtotā futbola laukuma kvalitāte ar katru gadu uzlabojas, tas regulāri tiek kopts. Līdz ar to Dravnieku pamatskolas futbola laukums kļuvis par vietu, kur notiek arī rajona vai pat visas Latgales mēroga futbola sacensības, kā tas bija Latvijas veterānu sporta spēlēs vasarā.

Kopumā šajās sacensībās izcilus

● Dravnieku pamatskolas vecākās un jaunākās grupas meitenes, Preiļu 1. pamatskolas zēni lepojas ar pirmajām trijām vietām valsts mērogā.

panākumus guva visas trīs jauno futbolistu komandas no Preiļu rajona. «Novadnieks» jau informē-

ja, ka zēnu komandu konkurencē izcīnīja trešo vietu savā vecuma Preiļu 1. pamatskolas futbolisti grupā.

Lappusi sagatavoja L.Rancāne

PRAKTISKĀ LAPA

Nelaidīsim vēju istabā

Vasaras tveicē dzeistra gaisa plūsmiņa no loga pušes ir īsti iederīga. Kad aiz loga auksts vējš sāk trenkāt pirmās sniegpārslas, aizkara malīņas šūpošanās uzdzēn drebuļus no paskatīšanās vien. Vai siltumu, par kuru tik dārgi jāmaksā, vieglprātīgi laist ārā no istabas pa logu un durvju šķirbām? Tāpēc par ziemas priekšdarbiem visos dzīvokļos un mājās, kurās nav pakešu logi, kļuvusi logu spraugu aizlīmēšana, tas ir, siltināšana.

Droši vien visi vecākās paaudzes ļaudis apguvuši piņķerīgo logu spraugu līmēšanas mākslu. Vispirms ar vecām avīzēm piepildīja logu spraugas, pēc tam gatavoja klisteri un spraugas aizlīmēja ar papīra lentām. Vēlākos gados parādījās veikalā nopērkamas speciālas lentas, kurām viena puse bija pārklāta ar līmes kārtiņu. To atlika vien samitrināt un klāt uz spraugas. Vienādi vai otrādi, darbošanās pietiekami apnicīga, ja vēl ņem vērā, ka pavasarī tas viss jānokasa, jānoberž un jānomazgā. Bez tam šādi aizlīmētus logus vai balkona durvis ziemā istabas vēdināšanai nemaz nav iespējams

atvērt.

Pēdējos gados pieejamas ērtas blīvēntas, un tās arī visbiežāk tiek izmantotas.

Kāpēc logi vispār jāsilina?

Pēc logu un durvju aizblīvēšanas gaisa spiediena maiņa ārpusē neizraisa nedz aukstā gaisa ieplūšanu, nedz arī siltā gaisa zudumus. Blīvēšanas sloksnes aiztur putekļus un izplūdes gāzes, kā arī ievērojami samazina ielas trokšņu dzirdamību telpās. Taču galvenokārt ar blīvēšanas sloksņu palīdzību var ietaupīt siltumu.

Saimniecības preču un būvmaterialu veikalos nopērkamas vairāku izmēru un krāsu blīvēgumijas. Tās maksā 0,13 – 0,30 santīmi par metru. Piemērotākais blīvēgumijas izmērs jāizvēlas atbilstoši tam, cik liela ir loga sprauga.

Ir iespējami divi veidi, kā blīvēgumijas piestiprināt logiem – izmantojot pašlīmējošas blīvēgumijas vai arī tās iefrēzējot (nepieciešama īpaša frēze). Labāko efektu, izmantojot pašlīmējošas blīvēgumijas, varēs sasniegt tikai tad, ja

tās tiks līmētas uz pilnīgi gludām virsmām, pretējā gadījumā nelīdzenajās vietās tās nepielīps. Visefektīvākais veids ir iefrēzējamās blīvēgumijas izmantošana. Ja nolēmts blīvēgumijas frēzēt, jāskatās ar rievu iefrēzēšanu (45 grādu leņķī) loga vērtņē vai kārbā, pēc tam tajā vienkārti jāiestiprina speciāla blīvēgumija.

Blīvēšanas procesā logu vērtnes tiek izņemtas, bet tā kā noblīvēt tos var vienā dienā (ilgākais – divas), rudens vēsumu telpā var pieciest. Jāatceras, ka pēc tam zie-

mas salā būs krietni siltāk.

Blīvēgumijas ir elastīgas un labi pieguļ logu spraugām – atverot logu, blīvēgumijas ieņem savu sākotnējo formu.

Blīvējot futerlogus (vecā tipa logus), blīvēgumija jāiefrēzē tikai iekšējā vērtņē, savukārt zviedru tipa logiem liek gan pašlīmējošas blīvēgumijas, gan frēzējamo. Blīvējot durvis, frēzēšanu veic kārbā.

Darbu vislabāk tomēr uzticēt speciālistiem. Firmas logu siltināšanai dod piecu gadu garantiju, taču reāli blīvēgumija kalpojoš il-

gāk. Ja šajā laikā tiek pārkrāsoti logi, iefrēzētās blīvēgumijas atliek vienīgi izņemt un, kad krāsa nožuvusi, ielikt atpakaļ. Neķāda īpaša apkope logam nav vajadzīga.

Blīvēgumijas iefrēzēšana futerlogiem izmaksās, ieskaitot materiālu un darbu Ls 1,50 – 2 par vienu metru (blīvēgumiju liek tikai iekšējā vērtņē), bet zviedru tipa logiem – Ls 2 – 2,50 par metru (cenā ietilpst frēzējamā un pašlīmējošā blīvēgumija).

(Izmantota «Neatkarīgā Rīta Avīze»)

Labs skurstenis – silta māja

Līdz ar rudens atnākšanu, kura mūžīgie pavadoņi ir lietūs, vējš un aukstums, nav nekā jaukāka un mīļāka kā iekurt plīti, krāsnī un, klausoties malkas sprakšķēšanā, izbaudīt siltumu. Tādās reizēs nevienam ne prātā neienāk, ka vecais skurstenis ar izdrupušajiem ķieģeļiem un sodrējiem klāto dūmvadu var kļūt par nelaimes cēloni. Ugunsdzēsības speciālisti tieši dūmvadu sliktos stāvokli uzskata kā vienu no galvenajiem ugunsgrēku cēloņiem, īpaši tad, ja krāsnis aukstā laikā tiek pārkurinātas.

Kamēr sals vēl tikai nāk, der pārbaudīt, vai ar apkuri mājā viss kārtībā. Ja nav, tad var paspēt ja ne jaunu dūmvadu uzbūvēt, tad vismaz bistamākās vainas palabot. Šoreiz – padomi par to, kādam jābūt skurstenim.

Ja sliktas velkme

Pie sliktas velkmes vainojams var būt nepareizi izbūvēts dūmenis, taču ne vienmēr tas ir problēmu cēlonis. Lai noskaidrotu patieso vainu, ieteicams pieaicināt profesionālu skursteņslauķi vai krāšņu meistaru. Iespējams, izbūvējot dūmeni, pieļauta kāda kļūda.

✓ Skurstenis ir pārāk īss. Korē tam jābūt apmēram pusmetru augstākam par tās līmeni. Ja no kores līdz dūmenim ir ne vairāk par 3 metriem, abi var būt vienā līmenī. Ja attālums ir lielāks par

3 metriem, skurstenis var būt nedaudz zemāk par kori, taču slīpumam jābūt ne lielākam par 10 grādiem.

✓ Ja problēmas ar velkmi ir ziemā, iespējams, skurstenis iebūvēts ārīnā un nav izolēts vai arī aukstos bēniņos ir garš nesiltināta skursteņa posms.

✓ Velkmi var pasliktināt arī tas, ka skursteņa iekšpusē mūrējot šūvēs nav izlīdzināta java.

Iespējami arī citi sliktas velkmes iemesli:

- dūmenis ir aizvēja pusē, un uz to spiež vējš;
- mājas tuvumā ir lieli koki;
- skurstenis nav pienācīgi kopts un tīrīts;
- skurstenis kurināšanas sākumā netiek iesildīts;
- pie viena dūmvada pieslēgtas vairāk nekā divas kurtuves.

Dūmeņa garums vai šķērsgriezums?

Izteiktas kopsakarības starp dūmeņa garumu un vēlamo iekšējo šķērsgriezuma laukumu nepastāv. Daudz svarīgāk, lai dūmeņa šķērsgriezuma laukums atbilstu kurtuves iekārtu jaudai. T.i., jāievēro, lai pie neliela šķērsgriezuma dūmeņa nepieslēgtu pārāk jaudīgas krāsnis vai kamīnus.

Skursteņa galvas daļā var veidot sašaurinājumu, tas nereti palīdz uzlabot velkmi, taču nav obligāti un negarantē, ka velkme būs nevainojama.

Kā mūrēt skursteni

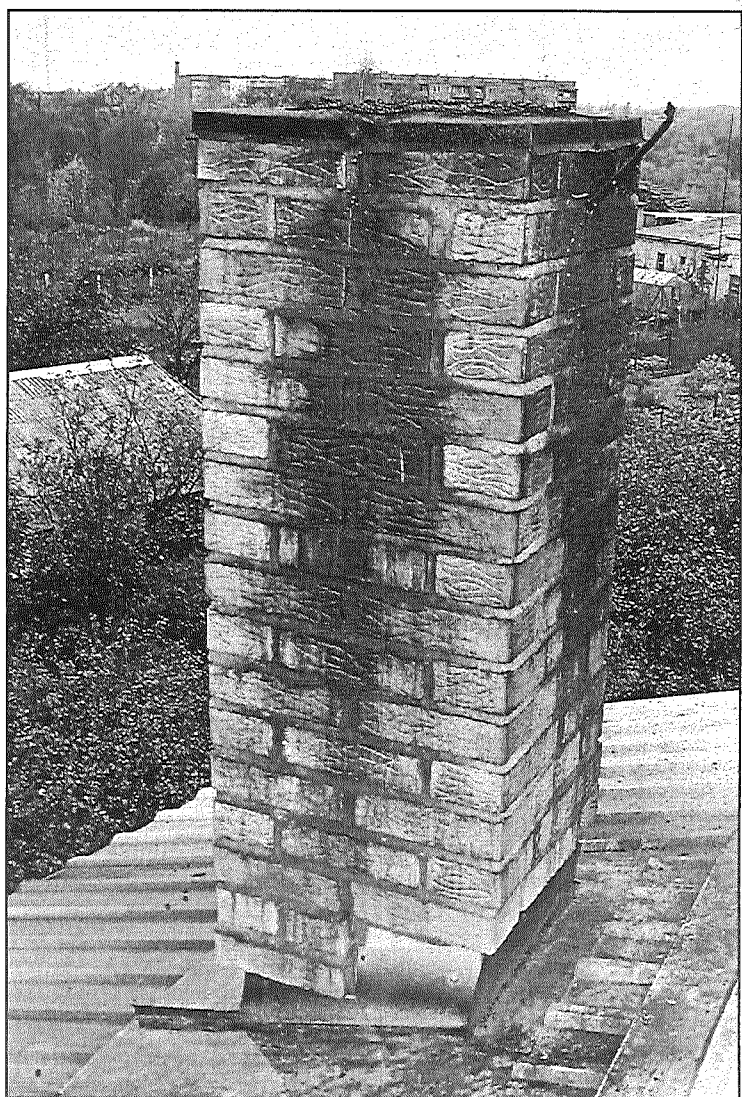
Mūrējot dūmeni, svarīgi ievērot, ka tā virsumta daļa parasti ir plātaka nekā viss pārējais skurstenis, bet tā iekšējais šķērsgriezuma laukums galvas posmā nedrīkst būt lielāks nekā citur skurstenī.

Galvu parasti mūrē ķieģeļa būzumā, no pilniem māla ķieģeļiem, kuriem raksturīga zema mitruma uzsūkšanas spēja un augsta salizturība. Tiem jābūt jauniem, izmēros precīziem un neapdrupušiem. Nedrīkst izmantot no veciem skursteņiem iegūtus, netīrus un ar sodrējiem piesūkušos ķieģeļus – tāds dūmenis ilgi nekalpos. Dūmeni mūrē ar cementa – kaļķu – grants javu. Ieteicamās sastāvdaļu proporcijas ir 1 : 1 : 6 vai 1 : 2 : 9.

Galvas virspusē uz pēdējās ķieģeļu kārtas parasti veido gredzenu no cementa – sijātas grants (1 : 2) apmēram vienas ķieģeļu kārtas augstumā. Lai tas būtu izturīgāks, betonā iestrādā 3 – 5 mm diametra tērauda stiegru. Gredzenu veido ar slīpumu uz ārpusi, lai nokrišņi no tā nokļūtu uz jumta, nevis skurstenī. Skursteņa galu var apmest vai izšuvot.

Vienā skursteņa malā var ierīkot metāla kāpšļus, lai skursteņslauķim būtu vieglāk nokļūt līdz dūmeņa augšai.

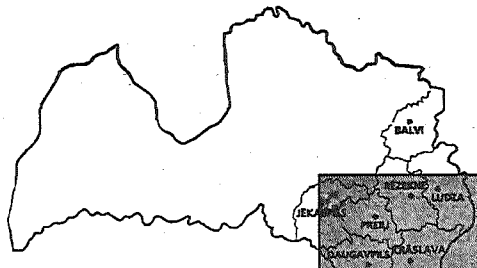
(Izmantoti Latvijas preses materiāli)

● Tā skursteni nemūrējiet!

KAIMIŅU RAJONOS

BALVU RAJONĀ

Lelde iemīlas un atgriežas Augšbebrus

Interese par skolotājas darbu Augšbebrus baltinavietei Leldei Keišai radās pirms trim gadiem. Viņa pieteicās konkursam Izglītības un zinātnes ministrijā un... pagājušā gada rudenī devās vienu mācību gadu strādāt par skolotāju Sibīrijā. Pirms tam Lelde domāja, ka tas būs grūtākais pārbaudījums dzīvē: «Man likās, ja es Sibīrijā izturēšu gadu, es būšu ļoti stipra. Vārds Sibīrija latviešiem saistās ar izsūtījuma gadiem, ar kaut ko ļoti sāpīgu un smagu. Turklāt man likās, ka tagad Sibīrijā dzīvojošiem latviešiem klājas ļoti, ļoti grūti, un man gribējās viņiem palīdzēt.»

Ceļš līdz Sibīrijai bija tāls. Trīs skolotājas no Latvijas, kas devās uz dažādām Krievijas vietām, līdzīda milzīgus grāmatu saiņus. Līdz Omskai ceļš ilga trīs diennaktis, no Omskas līdz Tarai – 300 kilometri. Pa ceļam salūza autobuss, bet Augšbebrus nevarēja savānīt. Ciemā jau nedēļu nebija elektrības, tādēļ nedarbojās telefoni, bet mobilo sakaru tur nav, tāpat kā interneta. Kad Lelde nonāca ciematā, desmit minūšu laikā visi ciema iedzīvotāji pameta kartupeļu laukus un nāca paskatīties uz jauno skolotāju.

Lelde atceras, kā sākumā augšbebrieši nevarēja izrunāt viņas vārdu un sauca viņu dažādi: Eļi, Jada, Leida. Augšbebrus katru jauno skolotāju, kas mainās ik gadu, sagaida sirsnīgi, bet ne atpakaļ klūst par draugu un cienījamāko personu ciemā. Ir bijuši ga-

dījumi, kad skolotājam nākas atgriezties Latvijā, nepavadot Krievijā iecerēto laiku. Leldi pieņēma. Pirmajā nedēļā bija jāiztur savdabīgs tests. Augšbebrieši vēroja, kāda tad ir jaunā skolotāja. Viņai jāielāgo, ka latviešu ciems Krievijā – tā ir sava valsts, kuras likumus nedrīkst izjaukt. Skolotājam jāprot nepārkāpt to neredzamo robežu, kas liedz jaukties ciema ļaužu ierastajā dzīvē. Viņai jābūt pretimnākošai visam, kas notiek ciemā, ienesot tā ikdienā kaut ko jaunu.

Darba Leldei netrūka. Viņa bija sākumskolas skolotāja sešpadsmit bērniem no 1. līdz 4. klasei, visām klasēm mācīja latviešu valodu, mūziku (tik citīgi, ka mācību gada beigās daži jau spēlēja akordeonu vai sintezatoru), angļu valodu, informātiku, latviešu valodu arī pusaudžiem un pieaugušajiem.

Lelde stāsta, ka katrs skolotājs, kas uz gadu ierodas Augšbebrus, iemāca kaut ko jaunu, ko ciema ļaudis ļoti atsaucīgi pieņem. Viena no skolotājām bija iemācījusi pišanu, bet Lelde iemācīja notis. Viņa saka «Augšbebrus visi dzied, te ir folkloras kopa «Varavīksne», ciemnieki nāk uz mēģinājumiem trīs reizes nedēļā, lai arī ārā ir 40 grādu sals. Bet notis viņi nezināja. Kā mēs dziedājam! Augšbebrus dzīvo latvieši, kuru saknes meklējamas Nicas pagastā, tādēļ es nezināju daudzas vecās, labās dziesmas, ko zināja viņi, bet viņi nezināja manējās. No mūsdienu dziesmām viņiem visvairāk patika

Uz vienīgās Augšbebru ciema ielas top skola latviešu bērniem.

«Raudāja māte, raudāja meita», «Pie Dieviņa gari galdi». Tādu dziedāšanas prieku kā Augšbebrus citur neesmu redzējusi. Lieldienu ritā cēlāmiēs četros, lai paspētu nopērt visus ciema ļaudis, jo te šajos svētkos ir dzīva tradīcija iet pa mājām, pērt kaimiņus ar pūpolu zariem un teikt: «Veselība iekšā, slimība ārā!» Ap sešiem kādā mājā mani aicināja dziedāt «Trīs jaunas māsas». Man tā arī pateica: «Neiesi ārā, kamēr neiemācīsies». Bija seši rītā, un mēs dziedājām.

Tikpat emocionāla bija arī Ligo dziesmu mācīšanās. Sibīrijā bija neredzēti gara ziema. Sniegs nenokusa no 22. oktobra līdz 10. maijam. Zinot, ka man drīz jābrauc projām, vajadzēja laikus iemācīt augšbebriešiem Ligo dziesmas. Arā putināja, bet mēs ligojām. Un es satrūkos: kas notiek? Nekur citur tādu latvietību nebiju izjutusi.»

Pagājušajā rudenī Sibīrijā bija reti laba ciedru riekstu, kas ir vērtīgākie rieksti pasaulē, raža. Dienā katrs varēja pielasīt pat piecus maigus. Tomēr lielākā daļa iedomāto priekšstatu par Sibīriju izrādījās nepareizi. Lelde bija paņēmusi līdzi daudz nevajadzīgu mantu, bet izrādījās, ka te var visu nopirkt, un gāzes baloniņu, ar

ko atgāināt lāčus, arī nevajadzēja. Leldi latvieši aicināja uz visiem godiem. Viņai bija jāiet uz visām dzimšanas dienām, bērēm un kāzām. Abās kāzās, kurās Lelde bija, viņa noķēra ligavu mestos pušķus.

Lelde atceras, ka 18. novembrī ārā bija 35 grādu sals, bet tur ikreiz šai dienā kurina ugunsgrūdu. Kailām rokām spēlējusi ar sintezatoru «Dievs, svētī Latviju!» un bijusi laimīga. Visi kopā izveidojuši milzīgu Latvijas kontūru zālē, un katram bijusi jānoliek aizdegta svečīte mīļākajā vietā Latvijā. Mirdzējusi visa Latvija.

No latviešu ciema «Augšbebri» Sibīrijā Lelde atgriezās maijā, bet jau septembra beigās atkal devās uz turieni atpakaļ. «Kad devos prom no turienes, mani pavadīja trīs dienas.» stāstīja Lelde. «Gāju ārā no savas skolotājas mājas, un tur stāvēja 30 cilvēki noliektām galvām. Viņi teica: «Tu nedrīksti neatgriezties. Tev nav izvēles». Aizbraukt bija ļoti ļoti grūti. Var izbraukt visu pasauli, bet nekur nevar gūt tādas emocijas kā Sibīrijā.» Uzreiz pēc atgriešanās Latvijā Lelde kārtoja eksāmenus augstskolā. Viņa Rīgas pedagogijas un izglītības vadības augstskolā apgūst sākumskolas skolotājas profesiju ar specializāciju latviešu va-

FAKTI

✓ 19. gadsimta beigās Krievijas cara valdība veicināja neskarto zemju apgūšanu. Tā kā tagadējā Latvija tajā laikā bija Krievijas impērijas nomale, tad laikā no 1894. gada līdz 1914. gadam latvieši Sibīrijā nodibināja ap 200 latviešu koloniju.

✓ Latviešu apmetne «Augšbebri» tika nodibināta 1897. gadā.

✓ Šodien Augšbebri, pašu ciema ļaužu dēvēti par Bobrovku, ir ciems ar vienu ielu, kuras abās pusēs izvietotas 60 mājas.

✓ 1989. gadā daži entuziasti ar Latvijas Kultūras fonda un Latvijas izglītības ministrijas atbalstu izveidoja Latvijas izglītības misiju, kuras mērķis bija ik gadu ātrast un sūtīt latviešu valodas skolotājus uz latviešu ciemiem Krievijā. Pēc vairāk nekā 50 gadiem tika atjaunota latviešu valodas mācīšana Krievijas skolās.

lodes mācīšanā minoritātēm. Pēc tam devās pastrādāt uz Norvēģiju – vienu no visaugstāk attīstītajām valstīm pasaulē. Norvēģijas un Sibīrijas attīstības līmenis atšķiras par 100 gadiem, atzīst Lelde, bet esmu iemīlējusies Sibīrijā.

«Vaduguns»

KRĀSLAVAS RAJONĀ

Huligāni naksnīgajā Krāslavā

Septembrī, kādā naktī no piektdienas uz sestdienu naksnīgajā pilsētā atkal uzdarbojušies vandāļi. Jau kuro reizi tiek izdemolēta telefona kabīne, bet no pastkastes izņemtas un sabojātas vēstules.

Pirmo trauksmes signālu saņēma laikraksts «Ezerzeme», kura žurnālists mēģināja savākt vēja izkaisītās vēstules – personīgās un diennesta. Daudzas no tām sabojātas galīgi, jo saplēstas smalkās driskās. Saplēstās un nenosūtītās vēstules tika nodotas Krāslavas pasta direktorei Romualdai Čivkulei.

Analoģiska parādība Krāslavā nav pirmo reizi. Pastkastes tika uzlauztas arī pagājušoziem. Uz pasta direktores rakstisko iesniegumu policijai sekoja atbilde, ka lieta esot slēgta, vainīgie neesot noskaidroti. Bet atstāšana bez soda, kā zināms, stimulē uz jaunu huligānisku darbību. Šādas pus-

audžu «palaidnības» nav tik nevainīgas, kā liekas tiem, kuru pienākums ir nodrošināt kārtību pilsētā. Nenosūtītas un atplēstas vēstules – tā ir ne tikai iejaukšanās personīgajā dzīvē, bet arī neatrisinātas problēmas augstākajās instancēs. Starp bojātajiem sūtījumiem bija arī ļoti svarīgi dokumenti.

Poļu restauratori atgriezīsies pavasarī

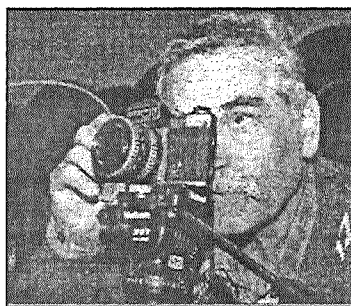
Krāslavas Romas katoļu baznīcā pie altāra gleznas vēl strādā restauratori Magdalēna Getlere un Malgozata Slovika no Krakovas, bet grupas vadītājs Juzefs Steciņskis gatavo fotoaparāturu altāra gleznas, kurai ir liela mākslinieciskā vērtība, iemūžināšanai.

Priekšpēdējais restaurācijas darbu posms noslēdzas. Sezonas pārtraukums nepieciešams laika apstākļu dēļ. Poļu restauratori Krāslavā atgriezīsies pavasarī, bet uz Svētā mocekļa Donāta svētkiem

altāra gleznu draudzēs locekļi ieraudzīs atjaunotā izskatā.

Arī tagad Jana Mateikas daļēji restaurētajā gleznā jūtams talantīgu mākslinieku rokkraksts. Nesen altārglezna ar Francijas karaļa Ludviķa IX attēlu jau atgriezies savā vietā. Paralēli meistariem no Polijas arī Latvijas restauratori atjaunoja XVIII gadsimta fresku, kuras autors ir itāļu gleznotājs Filipo Kastaldi. Laiks nav saudzējis sienu apgleznojumus, kas atrasti aiz altāra gleznas, taču restauratori dara visu, lai pagarinātu to mūžu.

Iepriecina, ka Polija palīdz Krāslavai realizēt altāra gleznas restaurācijas projektu. Galvenos izdevumus finansēsana uzņemsies pasaules organizācija «Wspolnota Polska». Poļu grupas vadītājs ir apmierināts ar paveikto. Pans Juzefs Steciņskis ir pieredzējis restaurators. Viņš ir atjaunojis šedevrus ne tikai savā dzimtenē, bet arī Slovēnijā. Viņu aicina restaurēt budistu tempļus Indijā un Kambodžā, viņš strādājis arī Vjetnamā. Divu gadu laikā pieredzē-

Poļu restaurators Juzefs Steciņskis fotografē altārgleznā, lai iemūžinātu šovasar paveikto.

jušajam profesionālim bija uzdots kontrolēt seno ēku atjaunošanu Jāņa ielā Rīgā.

Meistars stāsta, ka no Krāslavas plāno doties uz Rietumukrainu, kur piedalīsies baznīcas restaurācijā. Tur garantē apkuri dievnāmā, taču vēlāk domā doties uz dzimto Jaroslavu, kur pašam pieder restaurēšanas darbnīca. Pasūtījumi ir vienmēr, viņam palīdz dzīvesbiedre Kristīne un dēls Jaceks, profesionāls mākslinieks.

«Ezerzeme»

Altārglezna pēc daļējas restaurācijas.

LIKUMĪBA, INFORMĀCIJA

Dzērājiem bez tiesībām konfiscēs automašīnas

Izskatīšanai valsts sekretāru sanāsmē nodoti Satiksmes ministrijas izstrādātie grozījumi Administratīvo pārkāpumu kodeksā. Tie paredz transporta līdzekļu vadītājiem, kas aizturēti, braucot dzērumā un bez vadītāja tiesībām, kā sodu piemērot automašīnas konfiskāciju.

Šādos gadījumos autovadītājiem jāreķinās ar aizliegumu iegūt transportlīdzekļu vadīšanas tiesības uz laiku no trim mēnešiem līdz diviem gadiem. Transportlīdzekļu konfiskāciju ierosināts paredzēt arī par atteikšanos no asinestesta alkohola koncentrācijas noteikšanai, kā arī apreibošo

vielu ietekmes pārbaudes.

Par transportlīdzekļu vadīšanu, ja nav tiesību vai tās ir atņemtas, vai arī ir spēkā tiesību izmantošanas aizliegums, kas piemērots pēc pārkāpumu uzskaites punktu sistēmas, transportlīdzekļa vadītājam noteiks naudas sodu 200 – 300 latu apmērā.

PREIĻU RAJONA TIESĀ

Par atkārtotu braukšanu dzērumā – piespiedu darbs

Preiļu rajona tiesā izskatīta 1981. gadā dzimušā Līvānu iedzīvotāja Andreja Kuzmina krimināllieta apsūdzībā pēc Krimināllikuma 262. panta. Krimināllieta tika ierosināta par to, ka A.Kuzmins vadīja automašīnu alkoholisko dzērienu iespaidā atkārtoti gada laikā.

2003. gada 23. jūlijā pulksten 17.30 Kuzmins, būdams alkohola reibumā, vadīja automašīnu Opel Corsa Līvānos pa Rīgas ielu, kur viņu aizturēja policijas darbinieki. Par šo pārkāpumu viņš tika sodīts pēc Latvijas Republikas Administratīvo pārkāpumu kodeksa

124. panta 3. daļas ar naudas sodu 300 latu apmērā un transporta līdzekļa vadīšanas tiesību noņemšanu uz 12 mēnešiem.

Neskatoties uz notikušo, šī gada 4. jūlijā pulksten 12.10 Kuzmins, atkal būdams alkohola reibumā, brauca ar Renault 11 un tika aizturēts Līvānos, Zemgales ielā. Ar izelpojama gaisa kontroles aparātu LION 400 viņam tika konsatēts 1,75 promiles liels reibums.

Tādā veidā Andrejs Kuzmins, vadot transportlīdzekļus alkoholisko dzērienu iespaidā atkārtoti gada laikā, izdarīja noziedzīgu nodarījumu, kas paredzēts Krimināllikuma 262. pantā. Tiesā viņš

savu vainu atzina. Lietas materiālu pārbaudes rezultātā ir gūta pārliecība, ka tie apstiprina tiesājamā vainu. Tā kā tiesājamais un prokurors pirmstiesas izmeklēšanā vienojušies par pierādījumu pārbaudes neizdarīšanu, un šo lūgumu tiesājamais pieteica arī tiesas sēdē, kam piekrita prokurors, tad tiesa nolēma neizdarīt pierādījumu pārbaudi tiesas izmeklēšanā.

Tiesa nosprieda atzīt Andreju Kuzminu par vainīgu un sodīt pēc Krimināllikuma 262. panta ar piespiedu darbiem uz 100 stundām, atņemot transportlīdzekļa vadīšanas tiesības uz vienu gadu.

Astoņas reizes sodītais notiesāts arī devīto reizi

Tiesā izskatīta 1964. gadā dzimušā Jurija Indrina krimināllieta apsūdzībā pēc Krimināllikuma 175. panta 2. daļas, 143. panta 1. daļas un 180. panta 2. daļas. Zīmīgi, ka Jurijs bija tiesāts jau astoņas reizes, pirmo reizi – 1985. gadā, bet pēdējo – šī gada 2. jūnijā. būdams alkohola reibumā, vīrietis atkārtoti izdarīja kustamas mantas slepeno nolaupīšanu (zādzību).

Tiesas sēdē tika noskaidrots, ka šī gada 5. jūnijā no rīta Jurijs Indrins atnāca pie sava paziņas Mežinska, kas dzīvo Preiļos, un palīdzēja saimniekam remontēt zirga ratus. Abi kopīgi iedzēra. Ap pusdienlaiku mājas saimnieks iejūdzta zirgu un aizbrauca, atstājot Indrinu pagalmā remontēt ratus.

Tā kā mājas durvis bija palikušas neaizslēgtas, Indrins iegāja mājā, ieslēdza televizoru «Vestel» un sāka skatīties pārraides. Tad vīrietis nolēma, ka ērtāk to būtu darīt savās mājās, paņēma svešo televizoru un aiznesa pie sevis. Tādā veidā tika izdarīts smags noziegums, kas paredzēts

Krimināllikuma 175. panta 2. daļā. Bez tam viņš alkohola reibumā bija nelikumīgi iekļuvis dzīvoklī pret tajā mītošo personu gribu.

Taču ar to vairākkārt sodītā vīrieta «piedzīvojumi» nebeidzās. 26. jūnijā ap pulksten 10.30 Indrins alkohola reibumā atkal ieradās pie Mežinska. Mājas ieejas durvis bija aizslēgtas no ārpus, bet saimnieks atradās istabā. Zinot, ka viņš ir vecs un nespēj ciltvēks, kas viens pats projām neiet, Indrins piekļāvēja. Tā kā saimnieks neatvēra, pielietojot fizisku spēku, Jurijs atrāva piekaramās atslēgas spīni un pretlikumīgi iekļuva dzīvojamajā mājā. Uz vecā saimnieka lūgumu atstāt telpas, nereaģēja un telpas izmantoja kā savējās līdz brīdim, kad ieradās policijas darbinieki un viņu aizturēja. Tādā veidā Indrins ar savām darbībām bija veicis kriminālu pārkāpumu, kas paredzēts Krimināllikuma 143. panta 1. daļā.

Bez tam Jurijs Indrins, agrāk būdams sodīts par zādzībām, nosacītas notiesāšanas laikā atkārtoti izdarīja svešas kustamas mantas slepeno nolaupīšanu nelielā apmērā mēģinājumu, jo izveidēja saimnieku skapiša atvilknes –

paņēma smaržu pudelīti un vairākus pārus auskaru. Tā kā visas šīs sievišķīgās lietas nebija tūdaļ pielietojamas, Indrins tās ielika bikšu kabatā, apsēdās uz divāna un aizmīga. Tur viņu arī atrada policijas darbinieki.

Tiesa nosprieda Juriju Indrinu atzīt par vainīgu un sodīt pēc KL 175. panta 2. daļas ar brīvības atņemšanu uz 10 mēnešiem, pēc KL 143. panta 1. daļas – ar brīvības atņemšanu uz sešiem mēnešiem, pēc KL 180. panta 2. daļas – ar brīvības atņemšanu uz deviņiem mēnešiem. Pēc noziedzīgo nodarījumu kopības, daļēji saskaitot piespriedu sodu, kā galīgo sodu noteikt brīvības atņemšanu uz vienu gadu un deviņiem mēnešiem. Daļēji pievienots arī neizcietais sods pēc šī gada 2. jūnija sprieduma, ar kuru Indrins bija notiesāts ar brīvības atņemšanu uz vienu gadu un trijiem mēnešiem nosacīti ar pārbaudes laiku uz diviem gadiem.

Galīgais sods pēc abiem spriedumiem Jurijam Indrinam noteikts – brīvības atņemšana uz vienu gadu un 10 mēnešiem. Sods jāizcieš slēgtā cietumā.

Pēc Preiļu rajona tiesas materiāliem

POLICIJAS ZIŅAS

No 4. līdz 10. oktobrim Preiļu rajona policijas pārvaldes dežurdaļā reģistrēti 46 iesniegumi. Nedēļas laikā uz rajona ceļiem notikuši četri satiksmes negadījumi, bijuši 19 sadzīviska rakstura likumpārkāpumi, ekonomikas jomā reģistrēti astoņi pārkāpumi, kā arī septiņas zādzības.

Pazaudē dokumentus un naudu no konta

4. oktobrī policijas pārvaldē saņemts 1978. gadā dzimušā Augusta iesniegums par to, ka viņš Preiļos ir pazaudējis dokumentus un tad atklājis, ka no viņa konta bankā ir noņemti 250 latu. Policija vainīgo personu jau ir noskaidrojusi.

Pie Rudzātu vidusskolas ārdijušies vandāļi

Noskaidrots, ka 4. oktobrī Rudzātu vidusskolas teritorijā ir sabojāti soliņi, no dobēm izrautas puķes un sabojātas jaunās skolas ieejas durvis. Policija noskaidro vainīgās personas.

Piedzēries huligāns

4. oktobrī administratīvā pārkāpuma protokols tika sastādīts 1959. gadā dzimušajam Riebiņu pagasta iedzīvotājam Jānim. Vīrietis, būdams alkohola reibumā, veica huligāniskas darbības.

Dzērumā netika galā ar automašīnas vadību

5. oktobrī Preiļos notika ceļu satiksmes negadījums. 1978. gadā dzimušais Andrejs bija sēdies pie stūres alkohola reibumā un nespēja novaldīt automašīnu VAZ

2121. Tā rezultātā viņš uzbrauca ceļa zīmei ielas malā un elektrības pārvades līnijas stabam. Bojāta automašīna, cilvēki nav cietuši.

«Sasālija» policijas pārvaldi

5. oktobrī Preiļos tika sastādīts administratīvā pārkāpuma protokols 1954. gadā dzimušajai Jevģēnijai. Sieviete piesārņoja Preiļu rajona policijas pārvaldes gaiteni, piekļausot to ar sāli.

Inventarizācijā konstatēja lielu iztrūkumu

6. oktobrī, veicot inventarizāciju SLA «Senpils» veikalā Līvānos, tika konstatēts preču iztrūkums 8355,55 latu apmērā un naudas iztrūkums 3620 latu apmērā. Par notikušo ierosināta krimināllieta, notiek izmeklēšana.

No dzīvokļa nozagta nauda

8. oktobrī saņemts iesniegums no 1960. gadā dzimušā Staņislava par to, ka, brīvi piekļūstot, viņa dzīvokļa nozagta nauda. Policija zādzībā vainojamo personu jau noskaidrojusi.

Nodarīja miesas bojājumus

8. oktobrī policijā reģistrēts iesniegums par to, ka Rožupes pagastā 1950. gadā dzimušais Staņislavs veica huligāniskas darbības pret 1952. gadā dzimušo Velikomidu. Sieviete nodarīta miesas bojājumi.

Preiļu rajona policijas pārvaldes informācija

INFORMĒ 01

Ugunsgrēku iemesli ir vieni un tie paši

Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta Preiļu brigādes sakaru punktā septembrī tika saņemti septiņi operatīvie izsaukumi. Lūk, ugunsnelaimju statistika.

10. septembrī Pelēču pagasta Bondarišku sādžā nodega dzīvojamā māja. Ugunsgrēka iemesls – īssavienojums elektroinstalācijā.

11. septembrī Vārkanas novada Upmalas pagasta Vanagos dega siens. Iemesls – neuzmanīga rīcība ar uguni.

15. septembrī Rušonas pagastā, ceļa posma Aglonas stacija – Rēzekne 3. kilometrā aizdegās automašīna MAN. Arī šajā gadījumā nelaimi izraisīja īssavienojums elektroinstalācijā.

17. septembrī Preiļos, Daugavpils ielā dega kiosks «Pārsla», ugunsgrēku izraisīja dūmvada bojājums.

18. septembrī Rušonas pagasta Baškos nācās dzēst pamesto kantora ēku. Ugunsnelaimes iemesls – bērnu draiskulības ar sērskociņiem.

25. septembrī Rušonas pagasta Zeiliņu sādžā dega saimniecības ēkas. Šoreiz ugunsdzēsējiem notikuma vietā bija jāierodas

ļauņprātīgas dedzināšanas dēļ.

Pagājušomēnes rajonā ugunsgrēka laikā bojā gāja arī kāds vīrietis. 28. septembrī Aglonā nodega dzīvojamā māja, kur gāja bojā arī tās saimnieks. Ugunsgrēka iemesls – neuzmanīga rīcība ar uguni.

Pēc septembrī notikušajiem ugunsgrēkiem nācās secināt, ka to iemesli pārsvarā ir vieni un tie paši – neuzmanīga rīcība ar uguni, īssavienojums elektroinstalācijā, kā arī dūmvadu bojājumi.

Uzmanību! Ir sākusies apkures sezona. Pirms iekurt krāsnis, pārliecinieties, vai tās ir kārtībā. Atcerieties, ka aizliegts:

- ✓ izmantot bojātas apkures iekārtas un dūmvadus;
- ✓ pārkurināt krāsnis;
- ✓ atstāt bez uzraudzības iekurtas krāsnis un citas apkures ierīces;
- ✓ novietot uz apkures ierīcēm degtspējīgus materiālus;
- ✓ novietot kurināmo materiālu kurtuves priekšā tuvāk par 1,2 metriem.

E.Catlakšs,
Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta Preiļu brigādes vada komandieris

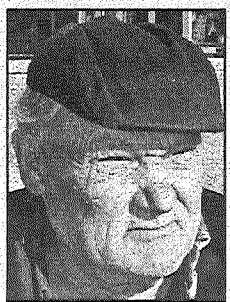
Ziema nāk! Vai esat tai gatavi?

Antoņina Smare, Aglonas iedzīvotāja:
— Mēs ziemai sākām gatavoties jau vasarā, pietiekamā daudzumā sagādājām malku. Lai gan dzīvoju ciematā, mūsu mājai ir malkas apkure. Vēl nomainījām plīti, lai labāk kuras un silda. Arī Aglonas vidusskolai palīdzējām sagatavot kurināmā krājumus.

Aglonā pagaidām vēl nav ziemīga noskaņojuma. Kad šorīt braucu uz Preiļiem, Kastīrē jau varēja redzēt pirmo sniegu. Maniju arī automašīnas, kas bija pamatīgi apsniģušas un apledojušas. Tā kā Aglona ir ezeru ieskauda, ūdeņu tuvums laikam ietekmē klimatu. Šķiet, ka ziema tomēr būs visai drīz, jo jau pirms vairākām dienām redzēju gājputnus lidojam. Pie tam lidoja ļoti augstu, tātad sals nāk.

Aglonā pagaidām vēl nav ziemīga noskaņojuma. Kad šorīt braucu uz Preiļiem, Kastīrē jau varēja redzēt pirmo sniegu. Maniju arī automašīnas, kas bija pamatīgi apsniģušas un apledojušas. Tā kā Aglona ir ezeru ieskauda, ūdeņu tuvums laikam ietekmē klimatu. Šķiet, ka ziema tomēr būs visai drīz, jo jau pirms vairākām dienām redzēju gājputnus lidojam. Pie tam lidoja ļoti augstu, tātad sals nāk.

Optimistiska noskaņojuma kungs no Preiļiem:

— Es domāju, ka uz krogu jātaisās. Kā tad citādi lai sasilās? Tikai ar kādu graķīti, un krogā visu laiku silti. Tas nekas, ka ziemēlu vējš pūš. Runā, ka ziemas vēl nebūšot, jo vējš griežisoties no rietumiem. Tad jau atkal paliks siltāks laiks. Es dzīvoju pilsētā, arī par malkas gādāšanu nedomāju, re, kokos vēl la-
pas turas.

jo vējš griežisoties no rietumiem. Tad jau atkal paliks siltāks laiks. Es dzīvoju pilsētā, arī par malkas gādāšanu nedomāju, re, kokos vēl la-
pas turas.

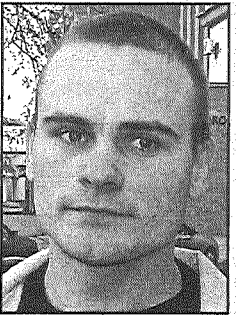
Raisa Barišņikova, Preiļu 2. vidusskolas pedagoģe:

— Es ziemai jau esmu sagatavojusies, uzģērbu siltu mētelī, uzliku cepuri galvā. Toties mājās pagaidām visai vēsi. Laikam siltumtrasē kāda problēma gadījiesies, jo citur jau kurina. Tas nav patīkami. Meita saaukstējās, saslima un uz skolu neaizgāja.

Sinoptiķi apgalvo, ka drīz paliks pavisam vēsi. Patiesību sakot, ziemu vēl negribu.

Vitālijs Šenne, Preiļu iedzīvotājs:

— Lai nāk ziema. Es dzīvoju pilsētā, mājās ir silti. Tātad viss kārtībā. Labi jūtos rudenī, labi būs ziemā. Varētu padomāt arī par ziemas sporta veidiem, tikai parasti sportošanai laika neattieks.

Jelizaveta Vinokurova, Riebiņu iedzīvotāja:

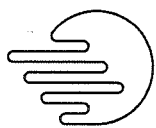

— Ziemai esmu sagatavojusies, kā nākas. Galvenais, ka malka sagādāta, varu iekurināt krāsni un sildīties, cik tik. Arī pieliekamais pilns, visu sarūpēju pati. Man ziemu vēl nemaz negribas. Pašlaik laukā ir tik jauki, skatos un krāsainajiem kokiem un priecājos. Patiesību sakot, esmu no tiem cilvēkiem, kuri katru gadalaiku sagaida ar prieku.

L.Kirilova

Foto: M.Rukosjevs

REKLĀMA, LĪDZJŪTĪBAS

BTB

Baltic Trust Bank

GODĀTIE KLIENTI!

AS "BALTIJAS TRANZĪTU BANKA" AKCIONĀRI IR PIEŅĒMUŠI LĒMUMU PAR PĀREJU UZ JAUNU BANKAS NOSAUKUMU – AS "BALTIC TRUST BANK".

KĀDS IEMESLS IR ŠĀDAM LĒMUMAM?

Vārds **TRANZĪTS** vairs neatbilst bankas šodienas attīstības līmenim. BTB ir izaugusi no nozaru bankas nišas. BTB šodien – tā ir viena no lielākajām Latvijas universālajām komercbankām, kas apkalpo visas tautsaimniecības sfēras. Bankā ir atvērti vairāk nekā 130 tūkstoši kontu. Tās klientu vidū ir valsts lielākie uzņēmumi, vietējās pašvaldības un Valsts Kases nodaļas, privātas uzņēmējdarbības, zemnieku saimniecības. BTB ir viena no trim Latvijas komercbankām, kam ir visplašākais filiāļu (30) un norēķinu grupu (42) tīkls.

KĀPĒC AKCIONĀRI BANKAS NOSAUKUMĀ IZMANTOJA ANGLU VALODU?

BTB ir Latvijas banka. Tomēr, ievērojot Latvijas integrācijas procesus Eiropas ekonomikā, banka plāno īpaši paplašināt savu darbību ārzemēs. Līdz ar pārstāvēniecību tīkla attīstību BTB izskata iespējas iegādāties ārzemju banku akciju daļas. Angļu valoda ir vispārārtizta valoda banku sfērā.

Pilns bankas nosaukums **BALTIC TRUST BANK** pamatā tiks lietots oficiālos dokumentos un ārvalstu kontaktos. Mūsu valstī banka izmantos klientiem jau zināmo abreviatūru "BTB".

KO BANKAS NOSAUKUMĀ NOZĪMĒ Vārds "TRUST"?

Tulkojumā no angļu valodas vārds *trust* nozīmē uzticību un atbildību. Tas arī ir tas pamats, uz kā tiek būvēts bankas bizness.

KĀ NOTIKS PĀREJA UZ JAUNO NOSAUKUMU?

Pāreja uz jauno nosaukumu tiek plānota pakāpeniski vairāku mēnešu garumā. Šajā laikā tiks ieviestas izmaiņas centrālā biroja, filiāļu, norēķinu grupu un bankas automātu vizuālajā noformējumā.

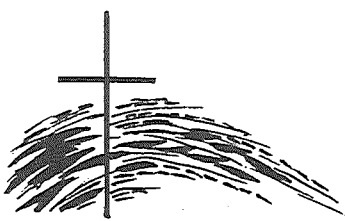
KĀ PĀREJA UZ JAUNO NOSAUKUMU IETEKMĒS KLIENTU UN BANKAS SAVSTARPEJĀS ATTIECĪBAS?

Pāreja uz jauno nosaukumu nekādi nemainīs jau noformējušās bankas un tās klientu attiecības.

VAI BTB GATAVO SAVIEM KLIENTIEM JAUNAS PROGRAMMAS UN PRODUKTUS?

No vienas puses BTB strādā pie tradicionālo un pieprasītāko bankas produktu un programmu pilnveidošanas, proti, kredītu produktu virzīšanu tirgū gan uzņēmumiem, gan fiziskām personām. No 1.oktobra BTB piedāvā klientiem jaunas un vēl pievilcīgākas Klasiskā depozīta likmes (latu noguldījumiem līdz 5,75% gadā). Vēl izdevīgāki noteikumi klientiem būs Ziemassvētku depozīta laikā.

No otras puses tiek plānoti vēl vairāki jaunumi. Runa ir par specializētu produktu attīstību, izmantojot filiāļu un bankas automātu tīklu, mūsdienīgu elektronisko produktu paketes izveidi, norēķinu karšu un bankas automātu funkcionalitātes paplašināšanu, viedkaršu ieviešanu.

Nokrīt lapa, izdeg svece,
Apklust mātes valodiņa.
Izsakām līdzjūtību Viktoram Kūkam,
MAMMU mūžībā pavadot.
Rožupes pagasta pārvaldes
darbinieki

Augšā – zvaigzne.
Apakšā – maize.
Divas acis – mūžīgi nomodā,
Tās, māt, bij tavas.
Pa sāpju ceļu aizgājusi māte, bet
gadiem pāri mirdzēs atmiņu gaišums.
Izsakām līdzjūtību
Viktoram Kūkam un ģimenei
MĀTI mūžībā aizvadot.
Rožupes pamatskolas
kollektīvs

...un balti vēji
klusām mūža malā stāv,
jo tiem nav atļauts
Tevi šodien modināt.
Izsakām visdziļāko līdzjūtību
deputātam Viktoram Kūkam,
no MĀTES uz mūžu atvadoties.
Līvānu novada dome

Viegliem soliņiem, mīļiem vārdiem
Savu mūžu vadījusi.
Daudz darbiņu mācījusi,
Padomiņu atsājusi.
Lai mūsu klusa un patiesa līdzjūtība
Inesei Ziemeļi palīdz pārvarēt sāpju
smagumu, no VECMĀMIŅAS
atvadoties.
«C» klašu skolotājas

Lai mātes mila paliek dziļi sirdī
Par avotu, kur mūžam spēku smelt.
Kad pa rudenīgu taku aizved MĀTI
smilšu kalniņā, skumju brīdī esam
kopā ar Ermīni Ziemeļi.
Preiļu slimnīcas kolektīvs

Pienāk vakars un māte aiziet,
Priekškaru aizvilksusi,
Donu dienišķās maizes
Uz galda sev atstājusi.
Klusā, dziļā līdzjūtībā esam kopā ar
Maiju un Ināru no MĀMIŅAS atvadoties.
Līvānu novada bibliotekāres

Vai no tālās mūžības ciemos
Kādu reizi vēl atnāksi, māt?
Kas mūs norās un atkal piedos,
Kas mums savu svētību iedos?
Mūžs tavš pārtapis atvadu ziedos,
Tagad vienīgi gadus ar tevi,
Tos, kas paliek virszemē dzīvot,
Smeldzot dvēselei, varēsīm krāt.
Kad atnākušo sāpi izraud sveces un
rudens ziedos birst asaras, Maija,
esam kopā ar tavu ģimeni no
MĀMIŅAS uz mūžu šķīroties.
Rožupes pagasta pārvaldes
darbinieki

Kluss starojums no mātes.
Klusums tīrs.
Te neejiet. Te – viņa ziedējusi.
Te neejiet – ābeļziedos viss,
Un lakatiņš, ko viņa atstājusi
Kā lūgšanu par mums...
MĀTES pavards izdzisis. Deg gaisas
sveces MĀTES mīlestībai un piemiņai.
Mūsu klusa un patiesa līdzjūtība Maijai
Jasinskai un visai kuplajai Batarāgu
ģimenei.
Rožupes pamatskolas kolektīvs

Māt, tavu smaidu –
Vienkāršu un siltu,
Mums vajadzēs tik sirdīs saglabāt.
Izsakām līdzjūtību Inārai Batarāgai,
pavadot MĀTI smiltājā.
Rajona bibliotēku darbinieki

Mums zināms ir tāds neliels vārdiņš
– turies,
Ko saka tad, kad citi lieki,
Kad ceļā pēkšņi uznākusi tumsa,
Uz pagātni ir aizcirtušies vārti.
Skumju un atvadu brīdī
esam kopā ar Ināru Batarāgu,
MĀMUĻU zemes klēpī guldot.
Laikraksta «Novadnieks»
redakcijas kolektīvs

Nezināmais mūs biedē,
Bet to, kas bijis labs,
Nevar paslēpt zem ziediem,
To mūžam neatņems kaps.
Izsakām dziļu līdzjūtību
Inārai Batarāgai sakarā ar MĀTES nāvi.
Preiļu novada kultūras centra
kollektīvs

Daudz darbiņu padarīti,
Daudz soliņi iztecēti;
Lai nu viegli zemes māte
Pārklāj smilšu paladziņu.
Izsakām līdzjūtību Inārai Batarāgai,
no MĀMIŅAS atvadoties.
Vārkavas novada domes
bibliotekāri

Skaistākos ziedus tev noplūktu dārzā,
Mīļākos vārdus tev sacītu, māt,
Ja tu šai vakarā, klusā un vēlā,
Nāktu ar mums vēl parunāt.
Skumju brīdī esam kopā ar
Viju Māsāni, no MĀTES uz
mūžu šķīroties.
Jaunsilavas pamatskolas
kollektīvs

Tu esi katram viena, tikai viena,
Kurai kā pie saules bērni turas klāt.
Tāpēc ir tik grūti, zaļām skujām
birstot,
Uz mūžu zemei tevi atdot, māt!
Skumju brīdī esam kopā ar
Veroniku Lazdāni, MĀMIŅU
mūžībā aizvadot.
Unibankas Preiļu filiāles
kollektīvs